

Posamezna številka: 1 krono. TABOR izhaja vsak dan, razven sobote in praznikov, ob 18. uri z danom naslednjega dne ter stane polletno 150 K, polletno 90 K, četletno 60 K, mesečno 15 K. Izdajati po dogovoru. Pri večerini objavi popust. Naroči se pri opravi "TABORA", MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

MARIBOR

Posamezna številka: 1 krono. UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon Interurb. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, priljublje, čemo. Telefon št. 24. ŠHS poštno-akomni mesto št. 11.781. Na naročila brez denarja se ne odziva. — Reklami se ne vrstajo.

Leto: II. Maribor, nedelja 30. oktobra 1921. Številka: 246.

Maribor, 29. oktobra.

Spor med veliko in malo antanto.

Nota velike antante mali antanti. — Nota male antante veliki antanti.

TIP Beograd, 29. oktobra. Velika antanta je poslala naši in češkoslovaški vladi noto, v kateri zatrjuje, da je Madžarska storila na poziv antante že sama vse potrebno, da prepreči rastavracijo Habsburžanov. Obenem zahteva velika antanta od male, da ne podvzame sama nobene akcije proti Madžarski.

TIP Beograd, 29. oktobra. Naš ministrski svet je razpravljal o antantni noti ter sklenil, da je ne moremo odobriti. Zaenkrat se pošlje antanti s strani male antante ultimativno noto, v kateri se zahteva popolno likvidacijo habsburškega vprašanja na Madžarskem, kakor tudi popolno razorožitev Madžarske in odškodnino za našo mobilizacijo. V slučaju, da se to ne izpolni, odklanja mala antanta vsako odgovornost za korake, ki jih bo storila.

TIP Beograd, 29. oktobra. Naša vlada je odredila vpoklic treh letnikov 2. in 3. armije. V celem so tako vpoklicani po trije letniki 1., 2., 3. in 4. armije.

DKU Pariz, 28. oktobra. "Journal" poroča: Razkralj Karl se bo v Galicu ukreal na križarko "Cardiff", s katero odpluje v Carigrad, koder bo čakal na nadaljne odredbe. Najprej se ga je nameravalo internirati na otok Malto; vendar pa se je od tega odustalo, ker pridejo na otok mnogokrat visoki angleški dostojanstveniki. Tako bo n. pr. v kratkem princ valeski obiskal Malto. Anglija predlaga, da se Karla internira na otoku Madeira; najbrž bo ta predlog sprejet.

DKU Budimpešta, 20. oktobra. Madžarski dopisni urad doznava iz zanesljivega vira, da je kardinal Csernoch po nalogu vlade odpotoval v Tihany k razkralju Karlu.

LDU Budimpešta, 28. okt. (DKU) Stajski poveljnik v Subotiču, general Artner, je izjavil, da ni nikakega povoda več za vznemirjanje, ker se je na Madžarskem povsod vzpostavil mir in red in je ukrenjeno vse, da se preprečijo kršitve miru. Prebivalstvo pričakuje na-

Definitivna ureditev naše severne meje.

Maribor, 29. oktobra. Komisija za razmejitev na Stajerskem razglasa: Delegete velesil pri razmejitveni komisiji so 1. oktobra t. l. sklenili, da se ima počenši s 1. novembrom t. l. vršiti okupacija teritorija, ki pripada dotični državi, na delu meje od kote 196 (približno 3 km južnovzhodno od Radgone) do kote 1522 (Kokošnjak). Efektivna okupacija se izvrši 1. novembra 1921 opoldne na sledeči način: Oblasti avstrijske republike zasedejo ozemlje, ki pripada tej državi, oblasti kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pa ozemlje, ki pripada tej kraljevini. Vsled sporazuma med obema interesiranima vladama ima vsak stanovalc ali posestnik na ozemlju, kjer se vrši okupacija, pravico, da se preseli in da prenese do 1. januarja 1922 vso svojo imovino na ozemlje one države, pod oblastjo katere je živel pred okupacijo. Za ta prenos ne bo nobena prizadetih držav zahtevala niti carine niti kake druge takse. To velja tako glede uvažanja kakor glede izvažanja. Kot dokument v to svrhu zadostuje potrdilo, da so prenešene stvari iz navedenega kraja. To potrdilo mora biti podpisano od onega občinskega urada in onega okrajnega glavarstva, pod katero je spadal prizadeti do dneva oku-

pacije. Radi tega se morajo vsi oni, ki se hočejo posluževati te pravice, obrniti čimprej na svoje občinske urade, da se jim morejo izdati potrdila od 1. novembra 1921 naprej. Za slučaj, da bi se pojavile težkoče, imajo prizadeti pravico, obrniti se na razmej.komisijo v Mariboru.

LDU London, 28. okt. Reuterjev urad doznava, da v zunanjem uradu ničesar ne vedo o kakem ultimatu male antante Madžarski. V splošnem so angleški krogi mnenja, da se mora bivši cesar Karol ali odreči prestolu ali pa se mora oficijelno odstaviti. V tej točki se velika in mala antanta popolnoma strinjata. Angleški politični krogi menijo, da ultimati ni potreben, ker se da vprašanje rešiti mirnim potom. Mir se mora ohraniti ter se eventuelne financijelne ali teritorijalne kompenzacije v škodo Madžarske ne dajo spraviti v sklad z mirovno pogodbo.

LDU Bern, 28. okt. (Svic. brz. ag.) Popolnoma izključeno je, da bi dovolil svet spremstvu razcesarja Karla na prošnjo, ostati še dalje v Svic. kakor do predpisanega roka 31. oktobra t. l. Na ta dan mora spremstvo zapustiti Svic. Izvedba težavne finančne likvidacije je, kakor doznava švicarska brzojavna agentura, po mnenju oficijelnih krogov stvar madžarske vlade.

DKU Praga, 28. oktobra. Včeraj popoldan krog 17. ure je dospel v Graslice asistenčni oddelek, obstoječ iz 38 mož in 2 častnikov. Na kolodvoru je prič. kovala velika množica, ki jih je z velikim krikom sprejela ter obmetavala s kamenjem. Moštvo je kljub temu ostalo mirno. Ko je dospel oddelek z velikimi težkočami na Glavni trg, sta padla iz prvega nadstropja neke hiše dva strela. To je bilo dogovorjeno znamenje za napad. Zbrana množica je hotela vojakom iztrgati puške. Poveljnik je dal povelje za uporabo orožja. 11 oseb je bilo ustreljenih, 10 pa ranjenih. Čez ves okraj se je proglasil preki sod.

Maribor sedež samostojne oblasti.

TIP Beograd, 29. oktobra. Včeraj popoldan je vlada predložila skupščini zakon o oblastni in srezi avtonomiji, o razdelitvi v oblasti in o centralni upravi. S tem je vlada izvršila rok, ki ga določa ustava za predajo zakonskega načrta. Vlada stoji na stališču, da se razdelitev v smislu njenega zakonskega načrta ne sme smatrati kot definitivno odločitev, ampak prepušča v smislu ustave zakonodajni skupščini, da izvrši lahko tudi izpremembe. Zakonski načrt za razdelitev države v oblasti predvideva razdelitev Hrvaške v štiri oblasti, Slovenije pa v dve, v ljubljansko in mariborsko.

TIP Beograd, 29. oktobra. Pri razmejitvi Slovenije v ljubljansko in mariborsko oblast bi po načrtu vlade pripadli ljubljanski oblasti od bivše Stajerske sodni okraj Laško in področje okrajnega glavarstva Brežice, razen enega dela okraja Kozje, ki bi pripadel mariborski oblasti. Dolnja Lendava bi po isti razdelitvi pripadla varaždanski oblasti.

zahtevamo tudi od Madžarske, da brez pogojno in do zadnje pičice izpolni vse obveznosti, katere ji nalaga trianonska mirovna pogodba. Zahtevamo, da izpolni vse one v mirovni pogodbi predvidene in določene zahteve, ki se tičejo njenega notranjega ustroja, tako razorožitve, o-tvoritve manjšinskih šol, povrnitve vojne odškodnine in dobave premoga iz pe-čujskih premogokopov, kakor tudi zuna-njega značaja.

Nikakor ne moremo pristati na to, da bi se pri izpolnjevanju obveznosti mi-rovnihih pogodb dajalo neopravičene kon-cesije ravno enemu najbrutalnejših so-vražnikov izza svetovne vojne in ene-mu glavnih krivcev te vojne. Odločno od-klanjamo tudi vsako, kakršnokoli spre-menitev trianonske mirovne pogodbe v korist Madžarske. Benečanska pogodba se mora razveljaviti in Burško se mora brezpogojno izročiti Nemški Avstriji, ka-kor je to predvideno in določeno v tri-anonski mirovni pogodbi. Mi ne moremo dopuščati, da bi Madžarska, pa čeprav s podporo ene izmed velesil uživala privi-legije v našo škodo in kršila na tak na-čin uspehe, ki smo si jih priborili s sto-lišoči naših sinov, ki so padli v osvobo-dilni svetovni vojni.

Pa tudi od Italije moramo doseči, da v bodoče ne bo mogla več samovoljno rušiti ono, kar je sklenila vsa antanta po dolgih mesecih posvetovanja. Če ho-če Italija ravno iskati zaveznikov proti nam, jih ne sme iskati s pomočjo konce-sij na škodo mirovnim pogodbam, torej ilegalnim potom. To so v glavnem naše zahteve, katere se morajo izpolniti, pre-dno bomo položili orožje, katerega smo bili prisiljeni vzeti v roko, ko je prišel Karol Habsburg na Madžarsko. Dokler ti pogoji niso izpolnjeni, obstoja za nas trajna nevarnost, da bi morali, kadar bi se komu na Madžarskem zahotelo, zopet odložiti in prekiniti delo naše notranje zgraditve in izpolnitve.

Pred glavnim kongre-som JDS.

(Konec.) II.

Temelj stranke je ideja. Vsaka ideja spada k neki skupini, ki ji lahko rečemo filozofična. Iz teh skupin nastaja svetovno naziranje. Samo stranke, ki temelje na poglobljenem in razvitem svetovnem naziranju, so zmogne prenesti poplavo časa in časovnih razmer. Pri nas imamo tri stranke, ki temelje na svetovnem nazi-ranju in ki edine prihajajo v poštev v ve-likih borbi prihodnosti: klerikalna, demo-kratska in socijalnodemokratska. Kleri-kalna zastopa interese cerkve z njenimi teokratičnimi stremenji. Demokracija se bori za svobodo duha, dela in organizaci-je. Socijalnodemokratska ideologija je v kulturnem oziru posnela tekovine libe-ralne dobe, a ker je glorificirala v politiki razredno borbo, kot os vsega javnega življenja ter s tem zanesla v družbo novo orientacijo, predstavlja kos novega sve-tovnega naziranja.

Ljudske množice, ki so bile pred enim stoletjem popolnoma v oblasti klerikali-zma, danes odpadajo vedno bolj in sicer toliko bolj, kolikor razvitejša je kultura in kolikor zdravejše so gospodarske razme-re v deželi. Teokratična ideja je prema-

Karlova avantura se je ponesrečila. On in njegova žena Cita sta internirana v benediktinskem samostanu Tihany ob Blatnem jezertu. Toda s tem za nas zadeva še ni rešena. Nam ni in nam ne more biti dovolj, da sedi Karel Habsburg, postavno še vedno madžarski kralj, na ozemlju Madžarske, v sredini svojih še vedno in kljub vsemu zvestih Madžarov. Med nami in med Madžarsko obstoja še več drugih s tem zvezanih vprašanj, ki se morajo sedaj nemudoma rešiti, ako hočemo končno preiti k mirnemu delu notranje zgraditve in ureditve naše države. Dovolj je bilo, da smo morali dva-krat pustiti pljuv in kladivo ter se posta-viti na branik naše domovine, da jo radi blaznih načrtov habsburškega slabiča in njegovih privržencev očuvamo preteče nevarnosti. V tretjič se nam ne ljubi več donavljati te komedije. Zato se mora se-daj ob tej najugodnejši priliki onemogo-čiti za vselej še kak podoben dogodek. Da to dosežemo, je treba v prvi vrsti doseči, da se tihanyški »jetnik« spravi na bolj varno mesto, kakor je madžarski benediktinski samostan ob Blatnem jeze-ru, pa tudi na bolj varno mesto, kakor je bil Prangins v Švic. Gospod Karol Habsburg mora priti v tak kraj, kjer mu bo onemogočena vsaka pot nazaj na Madžarsko in to po suhem, po vodi in po zraku. V tak kraj pa ga moremo spre-miti samo mi, ne pa Madžari. Zato nas ne more zadovoljiti nobena Bethlenova izjava, da na podlagi madžarske kon-stitucije ne more pristati na izročitev Karela mali ali pa veliki antanti, ali sploh komu drugemu. Nas ta konstitucija ne briga. Karol mora zapustiti Madžarsko in to po najkrajši poti. Ni pa dovolj samo to, da Karol za-pusti Madžarsko in da se spravi v kak kraj, pa hodi to tudi sredi oceana. Ma-džarska se mora enkrat za vselej pod do-voljnimi garancijami izjaviti katego-rično, da niti Karol, niti kdorkoli njego-ve familije in habsburškega rodu nima pravice do njenega vladarskega prestola. Nas prav nič ne zanima, kako bo Ma-džarska formalno razrešila svoje odno-saje do svojega bivšega kralja. To je po-polnoma njena stvar. Toda — razrešiti jih mora. Dalje pa mora Madžarska kon-čno urediti enkrat za vselej končnove-lijavno vprašanje svoje vlade. Mi se v njene notranje zadeve, kar se tiče oblike njene vladavine ne mislimo vtikati, nam je vseeno, če sedi v Budimpešti na naj-višjem mestu predsednik republike ali pa kralj; toda če je že kralj, Habsburžan ne sme biti. Pravico do te zahteve nam daje že sama trianonska mirovna pogodba, v kateri so se Madžari z lastnim podpisom obvezali, da njihovega prestola ne sme nikoli več zasedi kdorkoli izmed Habsburžanov. Preventivna vladavina reakci-je mora končati; njeno mesto mora zase-sti demokratična, od ljudstva izvoljena vlada. To je poleg odstranitve Karela in abdikcije Habsburžanov naša tretja nespreneljiva zahteva.

Kakor smo morali mi spoštujoč mi-rovne pogodbe izpolniti do zadnje pič-ice vse kar so od nas zahtevali, tako

ganja, neuničljiva religiozna potreba človeka dobiva počasi svojo pravo obliko, svobodni miselni duh prodira vedno globlje.

Sodobna meščanska demokracija kot nositeljica na tem duhu zgrajene kulture, kot njegova zastopnica v političnem življenju, predstavlja v svetovni borbi enotno črto, tako proti odmirajočemu klerikalizmu kakor proti vstajajočemu marksističnemu kolektivizmu. Ona je proti nadvladi raznih Cerkev, ker se bori za svobodo in proti diktaturi proletarskega razreda, ker hoče solidarno sožitje vseh socialnih plasti, je pa dostopna za izvedbo sleherne socialne preosnove, ki ohrani v družbi za nemoten razvoj duha in dela potrebno svobodo ter ne razdira temeljnih pogojev, te svobode: družabne solidarnosti.

Na teh velikih idejah leži program meščanske demokracije, ki nikakor ni meščanska v tem smislu, da bi se borila zgolj za interese meščanskega razreda. Njen idejni program je: ohraniti narod kot celoto, napeljavati nanj vse vire človeškega blagostanja in vzajemno z drugimi narodi delati na usavršenju človeka in človeške družbe, na napredku kulture. V časih, ko so ekonomske razmere težavnejše, se ta program prezira. Ljudje podlegajo sugestiji pouličnih gesel, obljubam kričavec, ki hočejo s potezo svoje ga rokava zbrisati z zemlje silno kompliciran problem bede in postaviti med neozdravljivo egoistične ljudi paradiz božji.

Prava demokracija hoče ekonomsko pomoči vsem družabnim slojem in jih enakomerno dvigniti kvišku. Hoče, da se vsi uveljavljajo po svojih umskih zmognostih. Ravno zategadelj se bori za svobodo duha, dela in družabne organizacije. Problem družabne solidarnosti in z njo zvezanega kulturnega razvoja pa zahteva študij. Nikdo ne more ne zgraditi in ne preurediti poslopja, če si ni napravil načrta. Družba ni mrtev material in gradba ter predelava družbe je za kulturnega človeka preodgovorna naloga, da bi si ne bil na jasnem, kako bo storil, ko bo razpolagal z usodo širokih ljudskih slojev. Doslej se je uveljavilo že precej socialnih preosnov. Za druge je potreben študij in ne-le to: potrebna je jačja ekonomska produkcija, večja socialna diferenciacija, višje kulturno in etično stanje. Ponesrečenih eksperimentov je bilo dovolj.

Predvsem pa: potrebno je kar največ znanja, kulture, zlasti notranje kulture. S tem se bo kulturna in socialna borba o-fahtkotila in nasprotja bodo zavzela ono obliko, ki je naravna in neizogibna.

III.

Demokracija, ki stoji na tem idejnem ogrodju in ki skuša kar najbolj koncentrirati in potem koncentracije privedi k napredku široke sloje jugoslovenskega naroda, ni priljubljena. Priljubljenost je

Cita.

Odživeli, degenerirani Habsburgovci so dobili ob koncu svoje žalostne vloge mladostno, energično zaveznico, parmsko Cito. Zadnji plamenček na pogorišču stare hiše! Kaplice olja v zastali gnijoči vodi! Številni Habsburgovci so se razgubili na vse vetrove, sprejeli s pravo zajčjo bojazljivostjo trdi ukaz usode. Nekatere rodbine žive v smešni uboštvu, sramujoč se dela in ogrevajo svoje degenerirane duše v umazani luči spominov na prošli sijaj dunajskega Hofburga; druge se puhtijo med seboj za ostanke nekoč tako velkanskega imetja, pridobljenega z dovoljenimi in nedovoljenimi ropi kronanih glav; nekateri pišejo spomine ali prirejajo kabaretno večere, razglašujoč s frivolnimi gestami duševno manjvrednih ljudi intimne slike izza onih dni, ko so vsi čuvali bajko o vrlinah in vzvišenosti cesarske hiše. Karel Habsburg, ki je neslavno zaključil habsburško epoho v zgodovini srednje Evrope, mož, ki ga odlikujejo vsa znamenja propadajoče aristokratske rodbine, je postal ulfima spes vseh brezglavih, slabotnih habsburških duš, posebljena moč onih, katerim je sugestija javnega mnjenja pripsovala značaj silnih: Friedricha, Eugena in drugih nadvladovalcev in vendar Karel pravi tip propadajoče habsburške aristokracije, ki se ga radi slikali nemški proučevalci dramatik v prvi polovici minulega sto-

letja: človek brez duha, slabič, praznovrec in avanturist; človek, ki hoče živeti od že zdavnaj premaganih zablod in ki se pri tem sklicuje na stare plesnive dokumente v arhivih. Karel je skušal razumeti stari ideal vladarja, a ga v svoji duševni kratkovidnosti ni razumel, zakaj ta ideal je čisto nasproten njegovemu značaju: silna nezmožljiva volja, jasnost, brezobzirnost, drzen pogum; še manj je seveda razumel pomen današnjega vladarja, ki bi zahteval od njega neizmerno, nemogočo žrtv: odreči se svojemu mišljenju, čustvovanju, tradicijam in priznati suverenost nepotvorjene ljudske volje. Karlova vloga v pregnanstvu je ena najklavrnejših, kar jih je zgodovina zabeležila v svojem oddelku za vladarske osebe. Vse pregnane vladarje je odlikoval veliki ponos, močna samozavest, odločna in krepka vera v končno zmago. Karel se je nekako sramoval svojega habsburškega imena, ker je vedel, da je nesimpatično drugim; cinal je sem in tja, ne vede, kaj naj stori; ni si mogel ustvariti nikake jasne predstave o položaju, ker je preveč podlegel raznim vplivom in imel preozko duševno obzorje. Ni ne genij in ne heroj, temveč duševno manjvreden intelekt, podvržen kroničnemu slabljenju s pijančevanjem in nerazvito seksualnostjo.

Ta slabič je postal marioneta vlade, častihlepne žene, vzgojene v romanskem miljeju in obdarjene z južnim tempera-

mentom. Parmska Cita nosi v svoji krvi atavistična stremjenja onih vladarjev, ki so se opajali z lepoto juga in iskali v svoji vladarski moči vir lepega, solnčnega, vedrega življenja. V nji je ohranjena poteza Katarine Medicejske in nesimpatična ženskost Lukrecije Borgia. Cita je prinesla odrevenelim, izsušenim, omlednim v germanski pijanosti ugrezlim Habsburgovcem element življenja, energije, sočnosti. Za zgodovino bivših avstrijskih narodov je bolje, da je ta sok kanil tako pozno, da ni mogel več prožeti debila in poživeti odmirajočih vej. Energična in slavohlepna Cita se je pojavila takrat, ko je bilo že vse zamujeno; ko je usodna kocka že padla na bojna tla, ne da bi jo bila slišala okorna tiseša Habsburgovcev. O Citi so začele takoj po nastopu na prestol krožiti zanimive anekdote, ki so pričale o njeni odločnosti in energiji; tako ona o zausnici, ki jo je dobil (proti predpisom dvornega ceremonijala) cesar Viljem. Cita je ob prevratu izmed vseh občutila najgloblje, kaj pomeni konec habsburške slave in s strastjo užaljene ženske duše se je bila umaknila v pregnanstvo, da pripravi odločen odpor proti tej usodi. Ona je bila posledes, okoli katere se je sukala vsa habsburška propaganda. Dočim bi se Karel v svoji burgarski omecenosti zadovoljil s primerno udobnostjo in vinski kvaliteto, za je ambiciozna Cita, kakor Don Quijote preprostega Sancho Panza potiskala v

mentom. Parmska Cita nosi v svoji krvi atavistična stremjenja onih vladarjev, ki so se opajali z lepoto juga in iskali v svoji vladarski moči vir lepega, solnčnega, vedrega življenja. V nji je ohranjena poteza Katarine Medicejske in nesimpatična ženskost Lukrecije Borgia. Cita je prinesla odrevenelim, izsušenim, omlednim v germanski pijanosti ugrezlim Habsburgovcem element življenja, energije, sočnosti. Za zgodovino bivših avstrijskih narodov je bolje, da je ta sok kanil tako pozno, da ni mogel več prožeti debila in poživeti odmirajočih vej. Energična in slavohlepna Cita se je pojavila takrat, ko je bilo že vse zamujeno; ko je usodna kocka že padla na bojna tla, ne da bi jo bila slišala okorna tiseša Habsburgovcev. O Citi so začele takoj po nastopu na prestol krožiti zanimive anekdote, ki so pričale o njeni odločnosti in energiji; tako ona o zausnici, ki jo je dobil (proti predpisom dvornega ceremonijala) cesar Viljem. Cita je ob prevratu izmed vseh občutila najgloblje, kaj pomeni konec habsburške slave in s strastjo užaljene ženske duše se je bila umaknila v pregnanstvo, da pripravi odločen odpor proti tej usodi. Ona je bila posledes, okoli katere se je sukala vsa habsburška propaganda. Dočim bi se Karel v svoji burgarski omecenosti zadovoljil s primerno udobnostjo in vinski kvaliteto, za je ambiciozna Cita, kakor Don Quijote preprostega Sancho Panza potiskala v

Ljudska knjižnica Narodni dom, I. nadstr. posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

mentom. Parmska Cita nosi v svoji krvi atavistična stremjenja onih vladarjev, ki so se opajali z lepoto juga in iskali v svoji vladarski moči vir lepega, solnčnega, vedrega življenja. V nji je ohranjena poteza Katarine Medicejske in nesimpatična ženskost Lukrecije Borgia. Cita je prinesla odrevenelim, izsušenim, omlednim v germanski pijanosti ugrezlim Habsburgovcem element življenja, energije, sočnosti. Za zgodovino bivših avstrijskih narodov je bolje, da je ta sok kanil tako pozno, da ni mogel več prožeti debila in poživeti odmirajočih vej. Energična in slavohlepna Cita se je pojavila takrat, ko je bilo že vse zamujeno; ko je usodna kocka že padla na bojna tla, ne da bi jo bila slišala okorna tiseša Habsburgovcev. O Citi so začele takoj po nastopu na prestol krožiti zanimive anekdote, ki so pričale o njeni odločnosti in energiji; tako ona o zausnici, ki jo je dobil (proti predpisom dvornega ceremonijala) cesar Viljem. Cita je ob prevratu izmed vseh občutila najgloblje, kaj pomeni konec habsburške slave in s strastjo užaljene ženske duše se je bila umaknila v pregnanstvo, da pripravi odločen odpor proti tej usodi. Ona je bila posledes, okoli katere se je sukala vsa habsburška propaganda. Dočim bi se Karel v svoji burgarski omecenosti zadovoljil s primerno udobnostjo in vinski kvaliteto, za je ambiciozna Cita, kakor Don Quijote preprostega Sancho Panza potiskala v

Italijanska nasilja v Primorju.

Malokdaj se posreči, da izve tuji svet resnico o italijanskih grozotah, ki jih izvajajo nad našimi brati, ki so po rapalski pogodbi pripadli kraljevini Italiji. Italijani skrbje z vsemi silami za to, da obupni kliči naših zatiranih bratov ne sežejo preko meje, a če že sežejo, da ne sežejo dalje, nego do nas tu v Jugoslaviji. Temu pa niso krivi samo Italijani, ampak smo krivi v veliki meri tudi mi sami. Italijani imajo v tujem svetu izborni organizirano propagando, ki skrbi stalno za to, da se kjer je le potrebno in mogoče prikazuje s silo pridobljene zemlje ob severni Adriji kot čisto italijanske. Radi tega je tembolj razveseljivo, da je posvetil te dni v naše tužno Primorje z objektivno lučjo eden najuglednejših francoskih listov, pariški »Journal des Debats«.

»Journal des Debats« je prinesel v svoji številki od 22. t. m. obsežen članek o razmerah v novih italijanskih pokrajinah. Najprej konstatira list, da kljub ratifikacija rapalske pogodbe tretja cona v Dalmaciji še sedaj ni izpraznjena, kakor tudi še niso izpraznjeni kraji okrog Reke, ki so po tej pogodbi postali nesporna jugoslovenska last. Poleg tega pa jugoslovensko ljudstvo, ki je pripadlo Italiji v Istri, v Trstu in na Goriškem trpi največja nasilja in preganjanja. Italijanske politične oblasti so zaprle okrog 150 ljudskih šol in to brez vsakega razloga. Ravno tako pa so zaprle te oblasti mnogo šol v krajih, v katerih tvorijo Jugosloveni absolutno etnično večino. In te šole so zaprte kljub stipulaciji v zaščiti manjšin. Vsi protesti jugoslovenskih poslancev v Rimu ostajajo brez uspeha, ali pa se jih Italijani ognejo na njim znani zyiti način. V samem Trstu je ustavljenih nad 20 jugoslovenskih društev. Dalje pa konstatira »Journal des Debats«, da se je moral iz istih razlogov pritožiti proti počenjanju lokalnih oblasti v Rimu, sam tržaški škof Bartolomassi. Istočasno pa pravi list, ko se tako preganja primorske Jugoslovene, žive Nemci v anektiranem Tirolu čisto drugačno življenje in Italija gleda na vse načine, da jih ne ozlovilji.

»Journal des Debats«, ki se je tudi v drugih vprašanjih že nešteto krat zavzel za naše pravice, moramo biti le hvaležni, da je omogočil tako tudi francoski in drugi svetovni javnosti, da se seznanijo z nečloveškim postopanjem sinov dvatisočletne kulture napram našim bratom v Primorju. Radovedni pa smo, kaj bo porekla italijanska javnost k tej odkriti besedi poštenega francoskega lista. Ali bo skušala ta fakta izpodbiti s svojimi lažmi v podkupljenem pariškem časopisu, ali bo ta težek očitek mirno požrla?

Podpirajte Jug. Matico!

mentom. Parmska Cita nosi v svoji krvi atavistična stremjenja onih vladarjev, ki so se opajali z lepoto juga in iskali v svoji vladarski moči vir lepega, solnčnega, vedrega življenja. V nji je ohranjena poteza Katarine Medicejske in nesimpatična ženskost Lukrecije Borgia. Cita je prinesla odrevenelim, izsušenim, omlednim v germanski pijanosti ugrezlim Habsburgovcem element življenja, energije, sočnosti. Za zgodovino bivših avstrijskih narodov je bolje, da je ta sok kanil tako pozno, da ni mogel več prožeti debila in poživeti odmirajočih vej. Energična in slavohlepna Cita se je pojavila takrat, ko je bilo že vse zamujeno; ko je usodna kocka že padla na bojna tla, ne da bi jo bila slišala okorna tiseša Habsburgovcev. O Citi so začele takoj po nastopu na prestol krožiti zanimive anekdote, ki so pričale o njeni odločnosti in energiji; tako ona o zausnici, ki jo je dobil (proti predpisom dvornega ceremonijala) cesar Viljem. Cita je ob prevratu izmed vseh občutila najgloblje, kaj pomeni konec habsburške slave in s strastjo užaljene ženske duše se je bila umaknila v pregnanstvo, da pripravi odločen odpor proti tej usodi. Ona je bila posledes, okoli katere se je sukala vsa habsburška propaganda. Dočim bi se Karel v svoji burgarski omecenosti zadovoljil s primerno udobnostjo in vinski kvaliteto, za je ambiciozna Cita, kakor Don Quijote preprostega Sancho Panza potiskala v

Notranja in zunanja politika.

* Crna internacionala. Poleg raznih rdečih internacional se nam sedaj obeta še črna, klerikalna internacionala. Gibanje za ustanovitev klerikalne internacionale je prevzela prva tista stranka, ki poleg fašistov najbolj preganja naše brate v Primorju, italijanska klerikalna stranka pod vodstvom dona Sturze. Da je priglasila svoj pristop k tej internacionali tudi naša slovenska klerikalna stranka je samoobsebi umevno. Tako bosta sedaj delovali roko v roki slovenska in italijanska klerikalna stranka. Italijanska bo preganjala naše ljudi v Primorju, slovenska pa jo bo pri tem podpirala, italijanska bo vohunila po svojih zastopnikih v naši državi, slovenska pa ji bo šla na roko in ji pomagala s tem, da bo lujskala v prilog italijanski naše ljudstvo proti naši državi. Lepi časi se nam torej obetajo.

* Karlova pot v Tihany. Kakor poročajo listi, je potoval včeraj Karlov vlak skozi Stolni Beligrad. Oblasti so ukrenile vse potrebno, da so preprečile eventualne nemire. Kolodvorsko poslopje je bilo zaprto in z vojaštvom in policijo strogo zastraženo. Vlak je obsegal sedem vozov. V sredini se je nahajal salonski voz kralja. Kralja so spremljali: lastnik grada Totis, grof Fran Esterhazy ter grof Julij Andrazsy, Stefan Rakowsky in dr. Gratz. Na kolodvoru so za kratak čas v spremstvu orožnikov izstopili. Po polurnem odmoru je peljal vlak naprej.

* Protest švicarske kolonije v Jugoslaviji. Švicarska kolonija v naši državi je poslala potom svojega komiteja v Beogradu švicarski vladi protest, v katerem zahteva od švicarske vlade, da ne sme več pustiti Karlu prestopiti švicarsko ozemlje.

* Kontrola antante. Iz Tihanyja se poroča, da so prišli tja angleški podpolkovnik Selby, italijanski polkovnik Anzoni in francoski polkovnik Hineux da se prepričata, če se nahajata Karl in Cita še tam.

* Gospodarska pogajanja v Gornji Slezi. Za pooblaščenca nemške vlade pri gospodarskih pogajanjih v Gornji Slezi je imenovan državni minister n. r. dr. Schifferer, za njegovega namestnika pa državni sekretar Lewald, ki vsled tega izstopi iz notranjega ministrstva.

* Nova orijentacija sovjetske vlade. Ljenin je na nekem kongresu pred kratkim priznal, da je bila gospodarska politika sovjetske Rusije popolnoma zagrešena ter je izjavil, da se bo v kratkem izpremenila. Po zadnjih vesteh iz Helsingfors namerava sovjetska vlada svojo politiko sploh popolnoma izpremeniti. Tako je n. pr. že odredila, da se izpuste vsi zaprti menjseviki iz zaporov, ker namerava začeti pogajanja z drugimi delavskimi

ospredje in silila v borbo. V Citinem salonu so se pletle niti vseh reakcionarcev na tleh bivše habsburške monarhije. Ona je iskala s svojimi rodbinskimi zvezami stikov z aristokracijo zapadne Evrope. Zasedovala je razvoj političnega življenja v novih in starih državah ter ugibala, kako daleč so razorana tla za reakcionarne cilje. Cita ni obdarjena z razumom ruske carice Katarine. A v njenem odločnem nastopu, njeni praktični tvi-devnosti in kljubujoči volji se kaže moč Marije Terezije. Zasnova je velikonočni pohod Karlov na Madžarsko. Karel se je obnašal kot pravi slabič, kateremu hipoma odpovedo vse sile, ko zade-ne ob silnejše zapreke. Navajen je bil »befehlow« in ko je uvidel, da se revolucija ne da vzpostaviti na »komando«, je zapustil zbeگان in osramočen nedosojeno deželo. Cita ni mirovala. Zasnova je nov drznejši pohod: z letalom po nev-tralnem zračnem kraljestvu na Madžar-sko. Tega pohoda se je udeležila samsa-ker je uvidela, da Karel v svoji oficirski omecenosti ne more izhajati brez povelj-stva in tujega razuma. Cita je s svojim zračnim poletom napravila romantično potezo, kakor dosedaj še noben izgnani vladar. Kaj bi dal za tako letalo Napo-leon, samevajoč na otoku Svete Helene? Ta romantičnost slavohlepne reakcionar-ke po bo odplačana z navadno blamažo in popolnim polomom njene akcije. Riziko je bil najbrže preračunan s krivimi števil-

strankami v svrhu sestave koalicijske vlade.

Zanimivosti.

Tragičen slučaj. — Bogat berač. — Zenski roparji.

Na železniški postaji Luxe pri Parizu se je zgodil te dni tragičen slučaj. Čez tir je korakal nek potnik, hoteč na drugo stran. Bil je pri tem dokaj nepazljiv in ni zapazil, da se baš v tem trenutku bliža pariški ekspres z največjo hitrostjo. Postajenačelnik, Desmonluis, je zapazil nevarnost ter je hotel neopreznega potnika rešiti smrti. Skočil je za njim ter ga v zadnjem trenutku porinil preko tira. To požrtvovalnost pa je poplačal s svojim lastnim življenjem. Potnik je ušel smrti, njega pa so kolesa orjaške lokomotive popolnoma zdrobile in razkomadile. Desmonluis je bil srečen ženin ter bi se imel dva dni pozneje poročiti. Usoda je pač odločila drugače.

Zdi se, da je danes mnogo boljše beračiti, kakor pa si s poštnim delom v potu svojega obraza služiti vsakdanji kruh. Tega pravila se tudi marsikateri prosjak zvesto drži. Danes je skoraj povsod pomanjkanje drobiža (sicer se pa za drobiž dandanes itak ničesar ne dobi!) in tako vsakdo, ki hoče biti usmiljen, da beraču najmanj 1 krono, če ne pol dinarja ali še več. Če torej vsak deseti da beraču na kakem prometnem kraju eno krono, se v par urah precej nabere. Tembolj se izplača danes beračiti v Ameriki. Nek časnikarski poročevalec je govoril z beračem, ki ima svoje mesto na oglu Broadwaya v Newyorku. Ta berač je bil s svojim „poslom“ povsem zadovoljen. Pravi je, da „zasluži“ svojih 900 dolarjev. Če pa odračuna vse svoje izdatke, ima vsak mesec povprečno 4300 dolarjev ali v našem denarju 1,240.000 kron čistega dobička. Seveda pa je tudi v tem „poklicu“ treba nekaj prakse.

Te dni je šel nek Ritzer pozno ponoči na Dunaju po Landstrassengutlu domov. Med potom sta se mu pridružili dve gospodični. Lepo in priazno so se razgovarjali, dokler niso prišli do nekakega ogla. Tam sta se prilazni gospodični nenadoma obrnili proti njemu. ga zgrabili, mu odvzeli listino z denarjem, uro in verižico ter zbežali. Na njegovo klicanje na komoč je stopilo izza ogla par gospodov ter ga pošteno premikastilo. To je najnovejši način žeparjev, oziroma žeparic na Dunaju.

Dnevna kronika.

— Podlost brez primere. Dan za dnem čitamo v klerikalnem časopisu cele kolone dolge pritožbe, da se gode tem in onim državnim nameščencem, ki niso pristaši vladnih strank krivice. Kon-

kami: eksperiment storjen tja v en dan. Habsburška era je zaključena definitivno in je ne reši niti poskušana izpremenitev Madžarske v trdnjavo fevdalizma. Stari sistemi so mrtvi; večni ogenj življenja je vpepelil odživila cesarstva in njihove tradicije ter ohranil njihove ostanke samo v urnah spominov in zgodovinskih knjig. Čita, sanjava hči južne, z umetniškimi duhom nadarjene aristokracije, je bila rojena prepozno za ustvaritev velikih sanjarij, ki ji kipe v slavohlepem srcu. Demokracija dela, svobode in zdravega praktičnega razuma zmaga je nad preperelimi ostanki fevdalnega individualizma in jih ruši z lahkoto, kakor vse, kar je že odmrlo za življenje. Na piedestalu človeštva ne stoji več silna, brezobzirna in zapeljiva kraljica, marveč preprosta, delavna, skrbna žena — mati, ki predstavlja idejo bratstva, enakosti in svobode. Zapadajo časi in namesto oseb stopajo ideje. Smešna avantura Karla Habsburga in Cite pač vznemirja politične duhove in povzroča v Srednji Evropi vrvenje, kakor če v košnico čebel prileti kak droben piček; gotovo pa je, da je to zadnji plamenček na razvalinah nekdanje habsburške sile, plamenček, ki ga je dvignila duša odločne žene, ki pa bo s stal le kratko časa in neizprosno ugasnil v prošlih stoletjih mraku. I.—us.

kretno seveda ne morejo dokazati niti enega slučaja. Toda to je postranska stvar, glavno je načelo. Po tem njihovem pisanju bi se dalo sklepati, da bi oni, če bi bili na vladi postopali čisto drugače, tako, da bi se onim, ki niso njihovega političnega prepričanja, ne skrivili niti las. Kolikor pa jih poznamo izza časov njihovega paševanja, posebno pod bivšo Avstrijo, a oobito za časa njihovega velikega duhovna izdajice Šušteršiča, vemo, da se uradnistvu, ki ni brezpozorno trobilo v njihov rog, ni godila nikoli in nikjer večja krivica kakor tedaj. Da bi začeli, če bi prišli zopet na vlado z istotakim podlim preganjanjem uradništva drugega političnega prepričanja na priznavajo neženirano sami v „Straži“. Tako pišejo v zadnji številki tega svojega reptila tudi sledeče: „Na Cvenu pri Ljutomeru imajo nadučitelja, ki se piše Horvatič! Mož je divje sokolske narave. Otroke, ki ne marajo prepevati sokolske nesmi, zapira delj časa v stranišče. (Kar je poleg ostalega navadna ostudna laž.) Horvatič uganja še razne druge enake stvari, ki pa jih bomo uporabili proti njemu takol, ko zaveni drugi veter. Uredništvo „Straže“, pa je pripomnilo: „Smo preskrbeli, da dobi Horvatič v svojem času primerno — nagrado“. Ali ni to obetanje s preganjanjem, ko bodo prišli oni na vlado s strani klerikalcev podlost brez primere? Toda s takimi grožnjami g. farizeji in colnarji ne bodo dosegli prav nič, ker tisti časi ko bi „zavel drug veter“ in bi prišli „vi na vlado“ so za vedno minuli in da se ne bodo nikoli več povrnili, za to bo že poskrbelo v veliki meri tudi tisto državno uradništvo, za katero imate samo hlapčevski bič in nič drugega. Čas hlapcev je v dolini šentflorijanski — preč!

— Nemški študenti naši državljani in njihovo delo v Avstriji. Nedavno smo pisali proti temu, da se dopušča našim Nemcem študij v Avstriji ter se tako podpira nemško iredento pri nas. Novosaški „Deutsches Volksblatt“ nam je to hudo zameril ter nas hotel očrtati kot največje šoviniste, ki delajo „mirnim nemškim ovčicam“ brez povoda hudo krivico. Toda ni preteklo še teden dni, že imamo v rokah pozitiven dokaz blagoslova, ki nam ga donajajo ti naši nemški študentje v Avstriji. Na montanistični visoki šoli v Leobnu je študiral poleg nekaterih nemških študentov iz naše države tudi več naših slovenskih, hrvatskih in srbskih. Ti pa so bili nemškim kolegom iz Jugoslavije trn v peti, zato so toliko časa rovarili proti njim, da so dosegli s strani rektorata izključenje vseh slovenskih, hrvatskih in srbskih študentov. Naši izključeni dijaki so se radi tega nečuvnega postopanja pritožili pri naši vladi ter jo zaprosili za intervencijo, katero jim je tudi obljubila. Poleg tega pa je vlada sklenila uvesti tudi strogo preiskavo proti tem nemškim študentom našim državljanom, ki so hujskali rektorat ter zahtevali od njega izključitev jugoslovenskih dijakov. Vlada je sklenila, da bo starišem teh dijakov Nemcev odvzela stanovanja v naši državi, če so pa v državni službi pa jih bo tudi odustila. Pozdravljamo z veseljem to obljubo vlade, zahtevamo pa, da ne ostane samo pri obljubi, ampak da preide vlada tudi do dejanj. Ob tej priliki pa naj se prefrase tudi vprašanje, ali bi sploh ne kazalo, prepovedati našim nemškim študentom študij v Avstriji.

— V ilustracijo nepotrebnih šikan ob državni meji smo preielii sledeči dopis: Ze večkrat je „Tabor“ zigosal postopanje Wranglovcev-graničarjev napram civilnim osebam, da vsakega, ki ga dobijo na meji kratkoma tirajo v Maribor. Temu se ni čuditi, ker imajo najbrž take ukaze. Posledice takih ukazov je izkusila dne 23. t. m. tudi mala družba, ki je nameravala narediti izlet iz Maribora k Sv. Duhu. Pot je marsikirana z rdečo barvo SPD in pelje deloma po avstrijskih tleh; je pa tudi edina vozna pot za tamkajšnje obmejno ljudstvo. Na isti poti jo je ustavila oficirska patrulja, ne da bi jo že bil prei kdo zadržal in zahtevala izkaznice. Po predložitvi izkaznic, ki so bile deloma opremljene s sliko in potrdilom polic. kom. v Mariboru, ki pa komandantu menda niso prijale, jih je pozval s seboj. Na poziv enega izmed družbe: Kam sedaj, se izrazi komandir, da jih pošlje

v Maribor v svrhu ugotovitve identitete. Noben ugovor ni pomagal; družba je dobila dva graničarja kot spremljevalca in je v najhujšem dežju prispela v Maribor, kjer je bila po ugotovitvi kratko odpuščena. Če že častniki tako nepostavno postopajo, se ni čuditi, da vzbujajo tako ravnaje nevoljo med obmejnimi ljudstvom, kar pa gotovo ni v prid naši državi.

— Karadjordjev konak v Topoli — kolonija Ferijalnega Saveza. Na svojedoben poziv glavnega poverjenišva F. S. v slovenskih časopisih, da bi Slovenci s svojimi prispevki pomagali popraviti porušeni historični spomenik sredi Sumadije, odzvali so se sledeči: g. L. Schwentner, Ljubljana, je daroval 100 K; Edv. Dolenc, Kranj 40 K; Josip Vanosé Kamnik 10 K; Sever & Komp., Ljubljana 400 K; dr. J. Hrašovec, Celje 100 K; Evg. Ivanc, Sotražica 50 K; Slovenska esk. banka 50 K; Odon Koutny, Ljubljana 100 K; Fr. Papler, Zirovnica 30 K; Ivan Hribar, Ljubljana 100 K; Ivan Jax in sin, Ljubljana 40 K; Rajko Luckmann, Ljubljana 100 K; L. Mikuš, Ljubljana 200 K; Grošeli, Podnart 40 K; Fr. Cerar, Domžale 100 K; J. Majaron, Borovnica 40 K; dr. Srečko Rupnik, Rogatec 400 K; M. Tičar, Ljubljana 100 K; J. Moll, Trbovlje 20 K; M. Kralj, Domžale 40 K; dr. G. Odontall, Litija 100 K; F. Masten, Maribor 20 K; J. Gorec, Ljubljana 400 K; F. Heinrich, Skofja Loka 400 K; Kmet & Komp., Ljubljana 200 K; Papler, Bled 100 K; A. Cebolj, Jesenice 50 K; Fr. Cuček, Ptuj 100 K; R. Stermecki, Celje 100 K; R. Diehl, Celje 50 K. Skupaj 3550 K. — Derovalcem se najpristrčneje zahvaljujemo in ponovno pozivljamo ostalo slovensko javnost, naj se odzove z darovi v gornjo svrhu, da bi dosegli vsoto 100.000 K, ki je potrebna za popravo Karadjordjevega kanaka. Darove sprejema Glavno poverjenišvo Ferijalnega Saveza, Beograd, II. beogradska gimnazija ter iz prijaznosti tudi naše uredništvo.

— Imenovanje. Sadjarski nadzornik Fran Gorican v Celju je imenovan za višjega sadjarskega nadzornika v VII. činovnem razredu.

— Promocija. Doktorjem vsega zdravilstva je bil včeraj promoviran na Dunaju abs. med. Makso Moric.

— Jugoslovenska Matica. (Važno za podružnice in odbore Jug. Matice.) Poučna in koncertna turneja Jugoslov. Matice v južnih krajih naše kraljevine, je uspela zelo dobro in vse časopisje je toplo pozdravljalo to idejo Slovencev v svrhu medsebojnega spoznavanja. Pokrajinski odbor želi, da se ta predavanja vrše tudi v Sloveniji in sicer pri posameznih podružnicah. Sprva bodo ta predavanja imela na dnevnem redu Korosko in Primorsko, torej naše neodrešeno ozemlje, kasneje pridejo skioptične slike s predavanji o Dalmaciji, Bosni, Crnigori, Srbiji, Vojvodini in Hrvatski. Začetkom so mogoča ta predavanja le tam, kjer imajo električno luč; pozneje se bo nabavilo priprave tudi za drugo luč. Podružnice, ki žele ta predavanja, naj se javijo pokrajinskemu odboru v Ljubljani, ki določi vse potrebno. Radi kritja stroškov naj se uvedejo vstopnice. Ta predavanja imajo le humanitetno-kulturne cilje, zato so te prireditve davka proste vsled odloka min. financ z dne 27. sept. 1921, št. 15.137. Podružnice imajo dolžnost, ta odlok ob prireditvah pokazati pristojni finančni oblasti.

— Griža je začela razsajati tudi v mariborskem okraju. Radi tega ostanejo zaprte do 15. novembra sledeče ljudske šole: v Hotah, Limbušu, Radvanju, Razvanju, Reki, Framu, Sp. Polskavi in Laporju.

— Nesreča. Pri Sv. Bolfenku v Slo. goricah je pri otepanju kostanjev padel z drevesa tamkajšnji cerkovnik Lovrene Fras ter zadobil težke notranje poškodbe, katerim je po dveh dneh nezavesli končno podlegel.

— Vlom v Leskovcu. Iz Spodnjega Leskovca poročajo, da so ponoči dne 22. t. m. neznan vlomilci vdrli v hišo posestnika Jožefa Kukoviča ter odnesli razno blago, obleko in perilo v skupni vrednosti 12.000 K. Vlomilci so popolnoma neznan ter so brez sledu izginili. Orožništvo vodi strogo preiskavo.

— Potniki v Ameriko se opozarjajo, da v slučaju, da ne dobe vizuma

od ameriškega konzulata, ali pa, če potovanje opuste, lahko prosijo za povračilo plačane takse za potni list. Prošnje se morajo vložiti 30 dni po sprejemu potnega lista pri dotični oblasti, ki je potni list izdala, oziroma 30 dni po odklonitvi vizuma, kar pa se mora potrditi od dotičnega konzulata. Na prepozno vložene prošnje se ne bo oziralo.

— Amnestija na Reki. Reska vlada je pomilostila vse politične zločince, kakor tudi one, ki so se pregrešili v strankarskih bojih.

— Zavod Sv. Jeronima v Rimu pripade Jugoslaviji. „Giornale d'Italia“ poroča, da bo italijanska vlada predala zavod sv. Jeronima, ki se nahaja, kakor vsa bivša posestva avstroogrške monarhije pod sekvestrom, sveti stoici, da ga ta preda potem Jugoslaviji. Na ta način bo ta zavod prišel zopet v jugoslovenske roke.

— Italijanski zrakoplovi za Rusijo. Iz Turina sta odplula te dni dva po najnovejšem vzorcu v tovarni „Fiat“ izdelana zrakoplova v sovjetsko Rusijo, katera jih je naročila za svoje vojaške operacije.

— Iz stradajoče Rusije. Inozernski delavski komite je nabral za stradajoče v Rusiji do srede oktobra 30 milijonov mark, to je 600 tisoč zlatih rubljev. V Čuvaški-pokrajini se hrani 150 tisoč ljudi s surogati, s katerimi pa bodo izhajali samo še do novembra. V času od julija do septembra je zbolelo v tej pokrajini čez 280 tisoč ljudi na želodčnih in črevesnih boleznih. Osem tisoč ljudi je umrlo. Poginilo je 40 odstotkov goveje in 60 odstotkov druge živine.

— Skrlatica v Zagrebu. Ker se epidemija skrlatice v Zagrebu še vedno razširja, ostanejo vse ljudske in srednje šole na predlog zdravstvenega odseka še do 2. nov. zaprte. Pouk se prične 3. nov.

— Optiranje v Alzaciji-Loreni. Iz Pariza poročajo, da je v smislu določb mirovne pogodbe vložilo čez 37.000 v Alzaciji-Loreni stanujočih Nemcev prošnje za francosko državljanstvo.

— O gozdnih požarih v Crni gori prihajajo dnevno nove vesti. Razen v že javljenih velikih gozdnih kompleksih v Vojniku, Njegošu, Pusti, Garaču, Prekornici in Piperskih in Miriditskih gozdovih. Sumi se, da je ogenj potaknjen.

— Epidemična pasja steklina. Iz Varšave poročajo, da je v okrajih vzhodne Galicije pasja steklina epidemično nastopila. Oblasti so podvzele vse potrebne mere, da to epidemijo čimprej zatrejo. Po nekaterih okrajih se morajo vsi psi in mačke pokončati.

— Letošnja vinska letina v ormožkem okraju. Trgatev v ormožkem okraju je končana. Pridelalo se je mnogo več kot lani pa tudi kvaliteta je dobra, čelo se boljša kakor je bila l. 1917. Vino ima 18—23 stopinj sladkorja, a kisline ne čez 8 tisočink. Gene moštu varirajo med 20 in 23 K za liter. Trgovina z moštom je jako živahna.

— Iz mesta bomb. Iz Budimpešte poročajo: V torek zvečer je bil izvršen poslopje, v katerem se nahaja administracija „Az Esta“, atentat. Neznani storilec je vrgel proti oknu kavarne „New-York“, ki se nahaja v tem poslopju, jajcu podobno bombo, ki pa k sreči ni eksplodirala.

— Tihotapci zlata. Pri reviziji v Solnogradu so našli dne 26. tm. v ekspresnem vlaku Bukarest-Pariz zopet 130 kg kovanega zlata in srebra. Več oseb francoskega vlakovnega osebja je bilo aretiranih, ker so osumljene, da so poizkušale izvršiti tihotapstvo.

— Atentat na bavarskega poslanca. Ko je v sredo zvečer poslanec Auer (večinski socialist) odhajal iz delavske zbornice v Monakovem, je oddal nanj nekdo tri strelje iz samokresa, ki ga pa niso zadeli. Storilec je zbežal. Auer je dobil v zadnjem času grozilna pisma, v katerih se mu je naznanjalo, da ga bo zadel ista usoda, kakor nekdanj Kurta Eisnerja.

— Mlada mati. »N. Listy« poročajo, da je v bolnici v Karlovi Mešci porodila 13 letna nčenka iz občine Neuzova. Nikdo ni opazil, da je bila noseča. Še-te pred enim mesecem je mati izvedela, da je dekle v blagoslovljenem stanju. Šla je ž njo k zdravniku, kjer je priznala, da jo je nek neznan možki posilil.

— Madžarske tolpe ob prekmurski meji. Kakor poročajo iz Prekmurja se klafi ob meji krog Monoštra vse polno madžarskih tolpe bivše burške ustaške vojske, ki vznemirjajo naše obmejne posadke in mirno obmejno ljudstvo, posebno one Slovence, ki so po razmejitvi ostali onkraj naše meje.

— Italijanski kralj je slavil dne 25. t. m. svojo srebrno poroko. Ob tej priliki so se vršile v Rimu in po vsej državi velike slavnosti. Izdana je bila obsežna amnestija, katere je bil deležen tudi anarhist d'Albo, ki je l. 1912 izvršil na kralja atentat.

— Podpisujte delnice „Orient“, mednarodne trgovsko-spedijske delniške družbe v Mariboru. Zelja naših trgovskih krogov, naj bi se ustanovila trgovska spedijska družba, ki bi se pečala z vskladiščenjem blaga, s carinsko manipulacijo in spedicijo na vse strani ter vzdrževala carinsko tranzitno skladišče ter tako nudila ceno vse one ugodnosti, ki jih podobna zasebna podjetja ne morejo nuditi, se je izpolnila. „Orient“ je tu in razpisuje subskripcijo delniške glavnice 1.000.000 dinarjev. Podpisovanje se vrši od 15. oktobra do 6. novembra t. l. Citajte tozadevne oglase! — Kakor izvemmo naknadno, prevzema subskripcije tudi Ljubljanska kreditna banka in vse njene podružnice.

Mladina ob grobu kralja Petra I. Osvoboditelja.

(Deklamirala pri današnji šolski slavnosti v spomin smrti Nj. Vel. kralja Petra I. Osvoboditelja šolska deklacija.)

Ti mrtev si, — in v zemlji sveti počivaš truden v večnem snú!
Ti pot si našel preko groba do tihе sreče, do mirú...

Zivel si Ti za domovino za domovino si trpel!
In v hrepenenju po prostosti Tvoj duh je k Bogu pohitel...

Na Tvojem grobu raste lovor nesmrten bode Tvoj spomin!
Ti najslavnejši svojih dedov!
„Kar ded začel — končal je sin!“

Ti zrl si padati domove... — porušen bil je Tvoj prestol!
Ti zrl si naroda grobove, le Bog umel je Tvojo bol.

In On, ki vodi zvezdam poti, ki mečem dal je moč ostrin šel s Tabo zmagi je naproti...
„Kar ded začel — končal je sin!“

In vrnil si se zmagovalec, vse brate k sebi si pozval...
Miru si bil oznanjevalec, ko bratsko si roko nam dal!

In zdaj si vrnil se k očetu!
Ti mrtev si! — A Tvoj spomin na veke bo živel med nami,
Ti Slave najvrednejši sin!

—c—

Mariborske vesti.

Maribor, 29. oktobra 1921

m Nocoj v soboto ob 20. uri vsi na koncert donskih kozakov v Narodni dom!

m Imenovanje. Na tukajšnjem ženskem učiteljsku sta imenovana za prof. gg. Pribil in glasheni učitelj Sprahmann.

m Himen. Danes sta se poročila v stolni cerkvi g. Fran Voršič, oglasni odpravnik z gdč. Ido Lončar-jevo, hčerko zasebnika Lončar. Kot pričič sta fungirala za nevesto njen oče, za ženina pa g. prof. Marin. — Obilo sreče!

m Smrtna kosa. Dne 26. oktobra t. l. je umrl v tuk. bolnici po kratki mučni boleznii upravnik carinarne v Prevaljah, gospod Matevž Šenk, ki je služil nad 30 let v tej stroki. Bil je vdovec in je zapustil 4 nepreskrbljene otroke. Pogreb se je vršil dne 28. oktobra 1921 popoldne iz bolnice na pokopališče v Pobrežje. Na zadnji poti so ga spremljali med drugim gospod finančni okrajni ravnatelj dr. Josip Povalec, finančna komisarija Čretnik in Kestl in carinik Dobnik od carinarne v Prevaljah. Zelo čuden, da mučen vtis je pa napravilo na navzoče, da se pogreba ni udeležil nobeden od tuk. stanovskih tovarišev umrlega, dostojno pa smrti in o

pogrebu pravočasno obveščeni. Tembolj čudno, če se uvažuje, da tudi pri pogrebu gospoda Andreja Wolfa, carinika v Mariboru, ki se je vršil v ponedeljek, dne 24. t. m. z eno samo izjemo, ni smatral nihče teh gospodov carinskih uradnikov vredno, izkazati zadnjo čast svojemu stanovskemu tovarišu.

m Velepravično odredba. V neki hiši v Maistrovi ulici je že šest mesecev zaprto stanovanje nekoga častnika, ki je bil premeščen nekam v Srbijo. V stanovanju se nahajajo samo njegove mobilije. Človek bi mislil, da ima stan. urad tu pravico zaseči stanovanje ter ga nakazati revežem, ki so sedaj v zimi brez tople strehe; toda ne! Tega ni mogoče storiti, ker obstoja baje neka naredba, po kateri morajo ostati častniška stanovanja nedotaknjena tudi če je častnik premeščen v drug kraj. Radovedni smo, koliko časa bodo v lepih sobah tega stanovanja prebivale mesto ljudi še častnikove prazne omare in postelje? Ali res ni nikogar, ki bi to velepravično odredbo razveljavil?

m Na naslov ministrstva za socialno skrbstvo. V Mariboru vlada, kakor povsod velika stanovanjska beda. Mnogo naših ljudi, ki ima tukaj stalne službe, mora stanovati še vedno v vagonih, ali pa se mora stiskati po nezdravih luknjah, včasih pa cela družina v eni sobi, kjer kuha, stanuje in spi. Na drugi strani pa se še vedno šopirijo po najlepših stanovanjih razni tuji nemški zasebniki, nekateri še celo državljani Nemške Avstrije, ki nimajo tu niti najmanjšega posla razen, da sprejemajo goste in zabavljajo čez nas in našo državo. Po novi naredbi stanovanjski urad tem parazitom ne more zaseči stanovanja. Če bi to smel, bi lahko bilo stanovanjske bede v Mariboru gotovo takoj konec. Nujno pozivamo torej ministrstvo za socialno skrbstvo, da spremeni tozadevno naredbo ter omogoči tako rešitev stanovanjske krize v Mariboru.

m Vranglovci tudi na glavnem kolodvoru. Poleg onih na meji, je vlada nastavila tudi 16 Wranglovcev na mariborskem glavnem kolodvoru. Da za to službo že iz enostavnega razloga, ker ne razumejo našega jezika, niso, ni treba menda še posebej povdarjati.

m Napredek slovenskega šolstva v Mariboru. V Mariboru se je v slovensko dekliško meščansko šolo v Cankarjevi ulici vpisalo poleg mnogoštevilnih slovenskih deklic tudi precej Nemk, ki so javno priznale, da so vstopile prostovoljno z namenom, da se dobro nauče slovenskega jezika. Mladina že računa z bodočnostjo! To v opomin onim slovenskim starišem, ki silijo svoje otroke v nemške šole!

m Kdo bo plačal funkcionarje občinskega sodišča? Funkcionarji občinskega sodišča zahtevalo po 80 K nagrade za vsako uro. Te nagrade bi se po prvotni določbi krile z dohodki kazenskih glob. Kazni, katere je to sodišče razglasilo, pa nimajo veljave, ker jih redno sodišče ne pripozna. Kdo bo sedaj plačal torej te nagrade? Ali naj pade breme zopet na občino?

m Zborovanje trgovcev. Sinoči so imeli mariborski trgovci z ozirom na poziv občinskega sodišča, da mu prijavijo tekom osmih dni, kakšne dobičke imajo, v Gambriнови dvorani tozadevno zborovanje. Na zborovanju so trgovci sklenili, da z ozirom na nesigurnost naše valute ne morejo dati nobenega pozitivnega odgovora na stavljena jim vprašanja. Ker pa je Maribor najcenejše mesto v Sloveniji in sploh v Jugoslaviji napram splošnosti, take odredbe sploh ne bi prišle v poštev, ker se je treba ravnati po drugih trgovskih centrih. Razpravljalo se je nadalje sploh tudi o principijelnem vprašanju, ali je občinsko sodišče proti draginji sploh zakonito utemeljeno ali ne. Predsednik gremija, g. Weixl, je dokazal, da ni, ker je sam minister Kukovec priznal, da je bila naredba o občinskih sodiščih namenjena le za Srbijo, kjer nimajo rednih okrajnih sodišč in je bila razglašena za ostale zemlje le vsled pomote ob času njegove odsotnosti in se bo torej tudi takoj ukinila. Zborovanje je dalje sklenilo, da trgovci sploh ne dovolje temu sodišču vpogleda v svoje trgovske knjige, ker nima sodišče za to nikake pravice.

m Jutrnji in večerni koncert se vrši v hotelu „Stara pivarna“. Citajte tozadevni oglas.

m Za požarno brambo in rešilni oddelek je darovala Centralna banka v Zagrebu, podružnica Maribor ob priliki smrti g. Alojza Ilgerja lasta njenega podravnatelja 1000 K. Za ta velikodušni dar izrekamo v imenu požarne brambe najiskrenejšo zahvalo!

m Tujci v naši državi. Notico pod tem naslovom, ki smo jo objavili včeraj, popravljamo v toliko, da morajo imeti tujci v naši državi najkasneje do 31. decembra (ne 31. oktobra) potne liste oziroma legitimacije, koje izda policijski komisariat.

m Državna loterija. Srečke za peti razred so dospele ter se dobivajo pri blagajni glavne pošte.

m Državno posojilo. Učiteljice II. dekliške meščanske šole v Mariboru v Cankarjevi ulici so podpisale 25.000 K 7% državnega posojila.

m Nova kemična tvornica v Mariboru. Češka družba „Union“ namerava zgraditi v Melju tovarno za kemične izdelke.

m Živnozdravniško prakso v mestni klavnici se je dovolilo izvrševati živnozdravniku Maksu Rojkotu.

m Porotna lista za leto 1922. Mestni svet je poveril s sestavo porotne liste za l. 1922. mestna svetnika klerikalca Žebota in socialnega demokrata Čeha.

m Razsvetljava glavnega kolodvora. Naš glavni kolodvor dobi električno razsvetljava. Ker pa se je pri napeljavi sedaj nenadoma pokazala tehnična napaka, luč do 1. novembra še ne bo gorela, kakor je bilo predvideno, temveč komaj sredi novembra. Napeljava stane več milijonov kron.

m Dražba premičnin. Mestni svet je dovolil zasebnici Mici Vičič, da sme dne 5. novembra prodati na Glavnem trgu na javni dražbi svoje premičnine.

m Razširjenje glavne tobačne zaloge. Lastnik glavne tobačne zaloge na Glavnem trgu g. Gnus je zaprosil pri mestnem magistratu za dovoljenje, da sme najeti v svrhu razširjenja zaloge dosedanj lokal, kar mu je magistrat tudi dovolil.

m Branjevci in promet na Glavnem trgu. Branjevci na Glavnem trgu so prosili magistrat, da bi jim dovolil zastaviti s svojimi stojnicami ob tržnih dneh promet na Glavnem trgu, česar pa jim samoobsebi umevno ni ugodil.

m Knjigovodski tečaj Slovenskega obrtnega društva se bo vršil v prostorih trgovske šole. Mestni svet je Slovenskem obrtnemu društvu že podelil tozadevno dovoljenje.

m Prodaja mestnih vojašnic. Kakor smo se svoječasno poročali, je sklenila mestna občina, da proda mestne vojašnice vojaškemu erarju. V svrhu razmotrivanja tega vprašanja namerava sklicati g. župan v prihodnjih dneh tozadevno kombinirano sejo mestnega sveta ter finančnega in stavbenega odseka.

m Zvišanje vožnje požarnih brambl. Mestni svet je na svoji zadnji seji zvišal požarni brambl dnevno plačo za vožnje od 280 na 350 K.

m Nova obrt v Mariboru. Anton Butolen je dobil dovoljenje, da ustanovi v Loški ulici strojnico za kože malih živali.

m Mestnemu arhitektu Hugonu Schellu se je dovolila koncesija stavbenega mojstra.

m Popravilo mestnega kopališča v Dravi. V mestnem kopališču v Dravi se napravi nova lesena tla in drsalnica.

m Moderno parno pralnico namerava zgraditi v Mariboru tvrdka Halbärth.

m Oduščeni so bili včeraj iz tukajšnjih sodnijskih zaporov oni prekmurski madžaroni, ki so povzročili zadnje demonstracije v Prekmurju. Dvomimo, da je bilo to pametno ravno sedaj v oči gled važnim dogodkom ob madžarski meji.

m Elektrifikacija mestne klavnice. Ze poprejšnji mestni svet je sklenil, da se elektrificira obrat mariborske mestne klavnice. Početkom letošnjega leta je inženir Toplak naročil nekje v Nemčiji potrebne motorje, ki so tudi res prišli, toda izkazalo se je, da so neuporabni. Sedaj se zahteva od tvrdke, da vrne denar, ki se je vplačal za te stroje, ki so postavljeni tvrdki na dispozicijo. Tvrdka doslej na to zahtevo še ni odgovorila.

Sedaj je sklenil mestni svet, da se novi motorji naroče pri domači tvrdki Saks. Lep nauk za bodoče nakupe.

m Uradniški ples. Plesačelnemu občinstvu naznanjamo, da prireja uradniški ples dne 12. novembra, ki bo ena najlepših prireditev te vrste, naše uradništvo učlanjeno v uradniški obednici, da si na ta način nabavi za zimo potrebnih živil. Ples ne bo torej le zabavna, ampak tudi dobrodelna prireditev. Kdor še nima plesnih čevljev, naj si jih takoj prvega oskrbi!

m Pravni zastopniki mesta Maribora. Socialnodemokratski in narodnosocialistični gospodje mestni svetniki so izbrali za pravnega zastopnika mesta Maribora klerikalnega mestnega svetnika dr. Leskovarja. Kaj porečejo k temu socialnodemokratski in narodnosocialistični advokati?

m Kuga med perutnino. Med perutnino, ki jo pripeljejo na naš trg iz Hrvatske in Slavonije, se je pojavila neka opasna bolezen, za katero je poginilo že dokaj živali. Nedavno je prignal v naše kraje nek Hrvat jato purmanov ter jih tukaj prodal, par dni pozneje pa so kupcem vsi poginili.

m Knjigovodski tečaj za obrtnike. Kdor se želi udeležiti od članov „Slov. obrtnega društva“ tega tečaja, naj se takoj prihlasi, ker je le še za nekaj udeležencev prostora na razpolago. Pričetek tečaja je v petek, dne 4. novembra 1921 v drž. trgovski šoli.

m Izgubljeno. Frida Oslak je izgubila na potu od Glavnega trga po Gosposki ulici lisičjo boo, vredno 2500 K.

m Našlo se je pelerino, dobi se na policijskem komisarijatu.

m Izgubil je Ignac Semčič, posestnik v Ploderšnici pri Sv. Jakobu na Glavnem trgu od trgovine Badl do trgovine Mastek svojo listino, v kateri se je nahajalo 12.000 K, živinski potni list in izkaznica javne tehnične.

m Gospod dr. Albert Leonhard, Aleksandrova cesta št. 14 je uredil svoje zdravljenje za moderno terapijo z žarki, rdeči in toplotni žarki. — Sprejem na novo vsak dan od 14.—15. ure.

m Velika kavarna. Danes zvečer koncert prvovrstne salonske godbe profesorja Kubička.

Našim naročnikom!

Nekateri naši naročniki nam dolgujejo naročnino za „Tabor“ že po več mesecev in nekateri celo od novega leta. Sedaj moramo uravnati račune in za to smo poslali vsem tem zamudnikom račune in opomine. Kdor bi računa ne poravnal do 1. novembra, mu bomo ustavili brez pardona nadaljno dopošiljanje lista ter iztirjali sodnijskim potom zaostali dolg. Nepotrebne stroške naj si potem pripiše vsak samemu sebi.

Uprava „Tabora“.

Kultura in umetnost.

x Koncert donskih kozakov. Sinoči v petek ob 20. uri se je vršil v Narodnem domu prvi koncert donskih kozakov s prekrasnim sporedom. Izvajane pevske, kakor tudi plesne točke so bile naravnost očarujoče — toda žal, dvorana je bila — prazna. V vsem je bilo komaj 30 oseb. Maribor so razni kavarniški in gostilniški koncerti čisto odtušili pravi umetnosti. Nocoj v soboto ob 20. uri se vrši v Narodnem domu drugi koncert donskih kozakov pod vodstvom Jakova Spiljevoga. Kdor je užival krasno petje kubanskih kozakov, ki so nedavno nastopili pri nas pred razprodano dvorano, ta ne sme zamuditi nocojsnje prilike poslušati donske kozake, ki v pičnemur ne zaostajajo za kubanskimi. Koncert sestaja iz 4 delov: cerkvenega petja, dveh delov narodnih in umetnih ruskih pesmi ter plesa.

II. koncert „Svobode“ se vrši v soboto, dne 5. novembra ob 20. uri zvečer v veliki dvorani kazine. Pri koncertu sodelujejo pevski zbor „Svobode“, ga. Brandl-Pelikanova ter operna pevca g. Rumpel in g. Simenc. Program koncerta obsega: 1. Križkovsky: Utoplenka; 2. Knittel: Sabljica, poje pevski zbor „Svobode“ pod vodstvom prof. Hladkyja; 3. Vienxtemps: Ballade Polonoise, violinski solo, svira ga. Brandl-Pelikanova, spremlja g. prof. Hladky; 4. Sajojic: Serenada; 5. Leoncavallo: Naj te ljubim, poje g. M. Simenc, član narodne opere; 6. Abt: Kaj mar mi liubezen; 7. Ipavec: Menih, poje g. Rumpel, član narodne opere; 8. Venec slovenskih pesmi; 9. Prohaska: Pomlad (po narodnem motivu); 10. Vogrič: Lahko noč, poje pevski zbor „Svobode“. Predorodaja vstopnic pri Brišnikovi in pri Höferju. Cene od 5—26 K.

Bulletin de la Ligue des Societes de la Croix Rouge. Izšla je št. 12. te mednarodne revije Rdečega križa, ki izhaja v Zenevi v Svici s sledečimi oddelki: Kronika Rdečega križa: Kuba. Združene države. Francija. Anglija. Indija. Italija. Japonska. Norveška. Nova Zelandija. Češkoslovaška. Venezuela. Mednarodni komite Rdečega križa. Mednarodna zveza za pomoč sirotam. Ligne novice: Uradne novice. Pomožne akcije. Misije. Publikacije Lige. Filmi. — Splošna kronika: Rdeči križ in njegovo delo. Otroška klinika v Slovaški (s slikami). — Zdravniška kronika: Delo Rockefellerjevega inštituta v letu 1920 (s slikami in zemljevidi). Zdravniška konferenca baltičskih držav. Marainjev inštitut (s slikami). Italijanski inštitut za higijeno.

Njiva. Izšla je 15.—16. števec, ter prinaša: † Kralj Peter I.—K.: »Opozicija«. — France Veber: Anton Mahnič. Doneski zgodovinsko kritični reviziji filozofije pri Slovencih. (I. kratek obris mehanične filozofije. II. Odkod izvirajo te Mahničeve ideje?) — Metod Dolenc: Edinstveno kazenskopravno postopanje v naši kraljevini. — Rado Kušej: Verska pripadnost otrok in verski pouk v šoli ter naša časna pokrajinska uprava. — Maks Obersnel: K položaju naše železne industrije. — Q.: »Paragraf« (§§ 129 b in 206 k.). — Listek: Alojzij Gradnik: Dva sone iz cikla »Tolminski punt«. — Pregled: Socialna politika: Adolf Ribnikar: Naša socialno-politična zakonodaja. — Filozofija: T. G. Masaryk o antropomorfizmu in boljševizmu. — S. Dolar: France Veber »Uvod v filozofijo«. — Politika: Zbor nemške socialne demokracije v Gorlicah. — Med revijami. — Beležka. — Ta številka »Njive« obsega 48 str. ter se dobiva po vseh knjigarnah, naroča se pa »Njiva« pri upravi v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54. (nasproti pošte). »Njiva« stane letno 120 K ter izide letno 20 števec. Prihodnja števec. izide okrog 10. novembra v naslednjem obsegu.

Prekmurje.

Murska Sobota. Nov gerentski svet. Za prisednike gerentskega sosveta so imenovani v Murski Soboti: Janez Dobroy, hotelir; Ivan Horvath, mehanik; Janez Barbarič, posestnik in trgovec; Josip Antauer, hišni posestnik; Ivan Kolesa, čevljar; Ferdo Prelog, davčni upravitelj; Anton Koder, notar; dr. Ferdo Cerne, odvetnik; dr. Josip Glančnik, zdravnik; Anton Hupka, inženjer in Ludovik Brumen, trgovec.

Darujte za sklad Sokolskega doma v Hočah!

Sokolstvo.

Klic Sokola v Hočah. Po dolgoletni borbi na življenje in smrt, po strahovitem preganjanju in zatiranju od strani nasprotnikov, je pokazal naš mladi Sokol, da je zmožen širiti svoj večno lepi program in da je njegovo seme padlo na rodovitna tla. Da pa bo njegovo delo še bolj popolno in obširno, da bo lažje koncentriral svoje

sile in vzgajal nov rod — boljše bodočnosti, smo sklenili zgraditi si svoj lastni Sokolski dom. Z delom se je že pričelo. Ze se dviga ponosna stavba Sokolskega doma v Hočah. Toda, bratje in sestre, prijatelji in dobrotniki sokolske stvari, to nas bo stalo ogromne svote. Zato pa kličemo, prosimo in trkamo na vaša sokolska srca: Pomagajte nam ob 24. uri! Zitvujte nekaj za Sokola v Hočah, ki ga še čaka velika in težavna naloga. Darujte za sklad Sokolskega doma v Hočah! — Darove sprejema odbor Sokola v Hočah in uredništvo „Tabora“. — Zdravo!

Partija št. 10.

Igrana 10. oktobra 1921 v mariborskem šahovskem klubov.

Nordijski gambit.

Beli: Hočevár. Crni: Stupan.
 1. e 2—e 4 e 7—e 5
 2. d 2—d 4 e 5×d 4
 3. c 2—c 3 d 4×c 3
 4. Lf 1—c 4 c 3×b 2
 5. Lc 1×b 2 d 7—d 6
 6. Dd 1—b 3 Dd 8—d 7
 7. Sb 1—c 3 b 7—b 6
 8. Sg 1—f 3 Lc 8—a 6
 9. Sc 3—b 5!!

(Mrežica je že razpetal) c 7—c 6?

10. Sb 5×d 6+!!

(Ze je ptičica ujeta!) Dd 7×d 6

(Lf 8×d 6 11. Lb 2×g 7.)

11. Lc 4×f 7+ Ke 8—e 7

(Kralj ne sme na d-linijo radi 12. Ta 1—d 1.)

12. Ta 1—d 1+ Dd 6—h 6

13. Sf 3—e 5! c 6—c 5

(Tudi La 8—c 8 ne zadostuje: 14. Db 3—d 3 Sb 8—d 7 ali Lc 8—d 7

15. Se 6×d 7 Ke 7×f 7 16. Sd 7—e 5+ Kf 7—e 6 17. Dd 3—c 4+ itd.)

14. Se 5—g 6+! in črni se

uda, ker na h 7×g 6 sledi 15. Db 3—e 6 mat, na Dh 6×g 6 15. Lf 7×g 6 h 7×g 6 16. Db 3—d 5 je črni tudi zgubljen.

Partija št. 11.

Iz lista „Deutsches Wochenschach“ z dne 10. julija 1921 posnamemo sledečo korespondenčno partijo.

Igra štirih konjev.

Beli: A. Ritzen (Köln). Crni: E. Grünfeld (Dunaj).

1. e 2—e 4 e 7—e 5
 2. Sg 1—f 3 Sb 8—c 6
 3. Sb 1—c 3 Sg 8—f 6
 4. Lf 1—b 5 Lf 8—b 4
 5. 0—0 0—0
 6. d 2—d 3 d 7—d 6
 7. Lc 1—g 5 Lc 8—g 4

(To obrambo je dr. Tarrasch l. 1912 v listu „Schachwelt“ obširno analiziral, vendar se doslej ni udomačila, ker je silno komplicirana.)

8. Sc 3—d 5 Sc 6—d 4
 9. Lb 5—c 4 Lb 5—a 5
 10. Kg 1—h 1 c 7—c 6
 11. Sd 5×f 6+ g 7×f 6
 12. Lg 5—h 6 d 6—d 5
 13. e 4×d 5 c 6×d 5
 14. c 2—c 3 Tf 8—e 8
 15. c 3×d 4 d 5×c 4
 16. h 2—h 3 Lg 4—e 6
 17. d 3×c 4 Le 6×c 4
 18. Sf 3×e 5 Lc 4—e 6
 19. Dd 1—h 5 Dd 8×d 4

(Ali f 6×e 5 20. Dh 5×e 5 f 7—f 6 21. De 5—g 3.)

20. f 2—f 4 Dd 4—e 4
 21. f 4—f 5 Le 6—d 5
 22. Tf 1—f 3 La 5—e 1
 23. Se 5—g 4 De 4—d 4
 24. Tf 3—f 4 Ld 5×g 2+
 25. Kh 1×g 2 Dd 4×b 2+
 26. Sg 4—f 2 Kg 8—h 8
 27. Ta 1×e 1 Te 8×e 1
 28. Dh 5×f 7 črni se uda.

ker se mat ne da kriti (Ta 8—g 8+ Tf 4—g 4).

iz šahovskega sveta. Zagrebške „Novosti“ poročajo, da se v Jugoslaviji snujejo še sledeči šahovski klubi: Belovar, Bjelina, Brod na Savi, Crkvenica, Koprivnica, Kragujevac, Niš, Novi Sad, Priština, Sombor, Subotica, Varaždin, Versec, Zemun.

Sport.

Prvenstvena tekma SK Korotan: SK MAK se ne vrši, ker je nekaj igralcev SK Korotana odsotnih. — Kapetan.

Igrišče „Svobode“. Mestni svet je dovolil SK Svobodi uporabo prostora v Magdalenskem predmestju za bivšo infanterijsko vojašnico proti letni najemini 200 K.

Maribor rez.: Rapid rez. igrajo danes v nedeljo ob 15. uri na Rapidovem igrišču.

Naraščaja Maribora in Rapida tekmujeta danes 30. t. m. Ob 8. uri tekmujeta II. naraščaja a ob 10. uri I. naraščaja.

Kino.

I. mariborski bioskop. Danes v soboto in jutri v nedeljo se predvaja sedmi del „Vladarica sveta“, „Dobrotnica človeštva“.

Film v današnji sovjetski Rusiji. V vsakem najmanjšem mestecu v Rusiji je danes najti po več kinov, a v vseh teh mestih se smejo predvajati samo oni filmi, ki služijo za boljševiško propagando. Drugi filmi so strogo prepovedani. Če pa bi si kljub temu dovolil kdo predvajati kak drug film, pa bodisi še tako nedolžen, se mu na mestu odvzame koncesijo ter ga povrh tega še zadene težka kazen.

Cerkveni in poučni filmi v Ameriki. V Ameriki je nad 44.000 cerkev, od teh 17.000 katoliških in 11.000 metodističnih, v katerih se med službo božjo predvajajo razni filmi iz življenja Kristusa, svetnikov itd. Zanimivo je, da imajo mnoge ameriške tovarne svoj lastni kino, v katerem se med odmori vrše poučne in zabavne predstave. Neko ameriško podjetje je dalo za svoje delavce zgraditi velik, moderni kino, v katerem se predvajajo samo najboljši filmi. Najbolj se zahtevajo v Ameriki poučni filmi, kar znači, da hoče ljudstvo v prvi vrsti pouka.

Gospodarstvo.

Dobava soli in petroleja. Uprava državnih monopolov v Beogradu, naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 22. novembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 20.000 ton soli ter dne 25. novembra t. l. ofertalna licitacija, glede dobave 6.000.000 kg petroleja in 50.000 zabojev petroleja (po dve kantli v zaboju). Pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, interesentom na vpogled.

Letošnji vinski pridelok. Trgatevi je končana. Rezultati so bili skoraj povsod izvrstni, grozdje večinoma zdravo. Povprečno vsebuje mošt 15 odst. sladkorja, pri boljšem grozdju tudi 16, a pri nekaterih vrstah celo 20 odst. Povprečno vsebujejo n. pr. hrvaška vina po 10 do 11 odstotkov alkohola, naša pa so seveda močnejša, posebno tam, kjer niso preraženo brali. Če se bo povsod pazilo na čisto posodo in pri pretakanju vina upoštevalo pravila, bo letošnje vino izvrstno in posebno pripravno za izvoz.

Drugi veliki semenj vzorcev v Ljubljani. V letu 1922. se priredi v Ljubljani drugi veliki semenj vzorcev v jeseni. Otvoritveni in zaključni dan sicer še nista natanko določena, na vsak način pa se vrši semenj ali v drugi polovici meseca

avgusta ali pa v prvi septembra. Natanični termin se bo v svrhu, da se more javnost že sedaj po tem ravnati, v kratkem objavil. Zanimanje za prihodnjeletni ljubljanski veliki semenj vzorcev je že sedaj zelo veliko in po vsem je soditi, da bo ta prireditev mnogo večja in obširnejša od letošnje. Dober sloves, katerega si je veliki semenj ob svoji prvi otvoritvi tako v notranjosti države, kakor tudi v inozemstvu priboril, jamči razstavljalcem in nakupovalcem tudi v prihodnje leto za najboljše trgovske uspehe.

Čiščenje sadnega drevja. Staro sadno drevje se mora vsako četrto leto čistiti. Če se to redno vrši, je posej vedno lažji in se tudi največji sadonosniki lahko v najkrajšem času očistijo. S čiščenjem se lahko prične, čim odpade listje ter traja do časa, ko začne poganiati novo listje, torej od novembra pa do januarja. V zelo mrzlem času ni priporočljivo in je bolje, da se opusti. Črešnje se čistijo v avgustu ali pa v marcu. Pred vsem se mora drevje očistiti od mahu in lišaja, ki povzroči, da drevje pred časom ostari in izmure. Drevje ne sme biti pregosto nasajeno, ker se na ta način samo uduši. V današnjem boju za gospodarski obstoj je vsako zanemarjanje zločin.

Mariborski trg. Sejmsko poročilo od 25. okt.: Prignalo se je: 5 bikov, 141 volov, 323 krav, 12 telet in 7 konj. Skupaj 488 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile za 1 kg žive teže sledeče: Debeli voli 14 do 17 K, poldebeli voli 12 do 14 K, plemenski voli 10 do 12 K, biki za klanje 9 do 10 K, klavne krave debele 12 do 14 K, plemenske krave 7 do 12 K, molzne krave 12 do 14—16 K, breje krave 12 do 14—16 K, mlada živina 7 do 12 K, teleta 11 do 14 K, plemenske svinje 28 do 32 K, poldebele svinje za zakol 1 kg mrtve teže 34—38 K; krave za klobase 1 kg žive teže od 5.50 do 7 K. — Mesečne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg 22 do 24 K, II. vrste 18 do 20 K; meso od bikov, krav, telic 16 K; telečje meso I. vrste 18 K, brez kosti — K, II. vrste 16 K; svinjsko meso sveže 32 K.

Zahtevajte v vsaki gostilni „Tabor“.

Najnovejša poročila.

Bolgarija ne mobilizira.

DKU Dunaj, 28. oktobra. Bolgarska poslaništvo dementira vest, ki se je razširila po raznih listih, da je Bolgarska mobilizirala. Vest je popolnoma izmišljena in brez stvarne podlage.

Požar v Tridentu.

LDU Innsbruck, 28. oktobra. Dne 26. t. m. je zgorelo v Gardolu (Trient) 9 hiš, vsled česar je 35 družin brez strehe.

Reorganizacija francoskih železnic

LDU Pariz, 28. oktobra. Zbornica je danes sprejela s 408 glasovi proti 174 zakonski načrt o reorganizaciji francoskih železnic, katerega je izdelal senat.

Odgoditev ameriške železničarske stavke.

LDU London, 28. oktobra. Reuterjev urad poroča iz Chicaga, da so železničarji zaenkrat odgodili stavko.

Prepovedani listi.

TIP Beograd, 28. okt. Vlada je prepovedala razširjanje in razpečevanje lista „Balkanski svet“, hi izhaja v Ameriki v slovenskem jeziku in „L' Adriatico“, ki izhaja v Zadru, ker piše proti interesom naše države.

Ernest Eckstein:

Afrodita.

Roman. Prevajal: Rušan.

(Dalje.)

XII.

Glas o povratku Akontija se je naglo raznesel po vsem mestu. Povsod se je govorilo, da se je le niemu in Falostratovi velikodušnosti treba zahvaliti, da so roparij premagani in mesto rešeno. Že to je zadostovalo, da je bil vsakdo prepričan, da je bil Akontij nedolžen. Povrh tega pa se je razširila še vest, da je Konon z zlatom podkupil krive priče ter tako zagrešil hudodelstvo, ki se po zakonu kaznuje z zaplombo vsega premoženja in z pregnanstvom.

Tudi Vej je slišal o tem.

Odkar je bil Akontij obojen, se širokemu Veju ni godilo ravno najbolje. Nejeera, ki je hrepnela le za maščevanjem, ni dosegla tega, kar je zaželela ter je začela Veja, proti kateremu je bila doslej povsem ravnodušna, naravnost mrziti. Zaman jo je opominjal, da je izvršil ono kar je zahtevala. Nejeera se mu je samo smejala ter mu porogljivo odgovorila, da napram izdajalcem ni treba biti možbeseda. Če pa je bil preveč razburjen, ga je pa potolažila, češ naj še malo počaka, kakor tolaži dolžnik svoje upnike. In ako je čakal z dneva v dan. Ko so prišli na mesto razbojnik, se je nameraval pridružiti svojim nekdanjim tovarišem, vendar pa je to svojo namero opustil, boječ, se da bi bili razbojniki vendarle premagani bi moral potem bežati iz mesta ter se ločiti od svoje oboževane Nejeere.

Vest o prihodu Akontija ga je zelo

vznemirila. Bal se je, da bo Akontij sedaj klical krivce na odgovor. Bežati! To mu je bila edina rešitev. Toda ne brez nje, brez Nejeere! Ona je sedaj v njegovih rokah!

Če bi se mu Nejeera upirala in ne bi hotela bežati z njim, jo lahko izda, kot prvega in edinega krivca vsega tega. Napisati tri vrstice na listič, pa ga pribiti kje na trgu — in dovolj bo. Sicer pa lahko povem kateri izmed cvetličark, ki so Nejeri nevoščljive, ker jim je odvrčala oboževalce. Konon pa naj sam gleda, kako se opere. Tak načrt si je napravil Vej.

Napisal je listek, toda mnogo obširnejše nego je sprva mislil. Nato je zbral svoje stvari, vzel nekaj denarja ter se napotil k Nejeri. Noč je bila temna.

Trikrat je moral trkati, predno mu je lišni gospodar odprl. Ravnokar so se odpravljali spat. Navidezno popolnoma mirno je Vej vprašal za Nejero. Rekel je, da je njen rojak ter da je danes prišel iz Ikarije v Milet. Gospodar ga je najprej vprašajoče pogledal, potem pa mu je pokazal Nejerina vrata.

Gospodar je odšel počasi. Počasi je stopil Vej k Nejerinim vratom. Prislonil je uho na vrata ter poslušal. Srce mu je nemirno bilo. Iz sobe se je slišalo napojiclanje, napoj vzhodovanje. Vrata so bila samo prislonjena. Nejeera je sedela razpuščenih las in s solznimi očmi na postelji, opiraje glavo na roko.

»Nejeera!« je vzkliknil Vej polglasno. Ker ni dobil nobenega odgovora, je misleč, da mu je zmaga sigurna, vstopil v sobo.

Nejeera je polagoma vstala, obrisala solze ter izpregovorila:

»Ti, Vej? Kako si prišel sem? Jaz sem ti prepovedala!«

»Nevarnost se ne ozira na prepoved. Ali si ves dan čepela v svbi sobici, da ne veš, kaj se godi po ulicah?«

»Vse vem,« je odgovorila Nejeera.

»Tudi to, da si izdana?«

»Jaz? Ti in Fintij in prebrisana Lisi-strata! Kaj to mene briga!«

»Nejeera! Mar nisi ti mene pregovorila, da sem pričal zoper Akontija?«

»Dobro. A to ve samo Konon in ti. Konon si bo dobro premislil, predno se vrne v Milet. A ti...«

»A jaz bom molčal, če bo Nejeera končno ostala mož-beseda. Kakor vidiš, sem pripravljen, da zapustim Milet. Toda ne sam; samo s teboj! Sedaj hočem žeti, kar sem sejal. Pripravi se, predno bo prepozno. Še ta trenutek odideva.«

»Jaz? S teboj? Si-li znorel?«

»Moraš, Nejeera! Jaz te ne pustim. Moraš biti moja, a jaz te bom čuval, kakor punčico svojega očesa in spoštoval, kakor svečenik božji kip. Pojdi, Nejeera! Veruj mi! Mar ne čutiš, kako mi duša koprni po tebi. A ka ti preostaja? Nikar ne dvomi, da bo Konon povedal, da si samo ti kriva. Bežati moraš, kakor jaz. Sama, brez zaščite pa ne moreš.«

»Nočem bežati,« je rekla Nejeera otožno.

Vej ni računal na tak odpor. Ves preplašen je zrl na deklico; naenkrat so se mu zasvetile oči, segel je v žep ter pomolil Nejeri listek pod oči.

»Evo, čitaj!« je rekel zamolklo.

»Kaj je to?« je vprašala Nejeera.

»Samo čitaj!« je ponovil on. »Ta listek bo še, predno vzide solnce, v pravih rokah, če me boš še nadalje varala.«

Nejeera je brzo prečitala.

»Stori, kar veš in znaš!« je rekla hladno.

»To bom tudi storil!« je kriknil Vej, da se je Nejeera nehote zdrznila. »Tebe ženska nizkega rodu, ki nimaš nobene druge zveze, kakor podlega Konona, hočem uničiti. Zapri te bodo na dolga leta, če ne še več. A to hočem! Bolje, da propadeš, kakor pa da bi drugi užival tvojo ljubezen! Še enkrat te vprašam: hočeš iti z menoj ali s krvnikom geruzije?«

Nejeera si je z rokami pokrila obraz. Vej, smatrajoč to za svoj uspeh, je nadaljeval:

»Mar še vedno upaš na Akontija, za slepljena norica? V auli, pred očmi visokega arhonta jo je objel in jo že danes povede kot svojo ženo na svoj dom. Mar hočeš gledati njegovo svatbo in ga skupno z ljudstvom poveličevati? Zares, ne vem, kaj te še zadržuje v tem pustem Miletu. Ali morda upaš, da boš pozneje kot njegova prijateljica lahko prišla v njegovo hišo? Ne varaj samo sebe! Dobro veš, kako strasno in neizmerno ljubi Akontij svojo Kipido, kako ji je dušo in telom...«

»Nehaj!« je kriknila Nejeera, blede kakor smrt. »Prav imaš! Za me ni več prostora v Miletu. Samo ogrtačo še vzamem, potem pa hajd v tujino!«

Vzela je ogrtačo ter jo ogrnila čez ramena. Potem je tožna podala Veju roko, k je ves srečen sledil vsaki njenji kretnji.

(Konec prih.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Kontoristinjo oziroma korespondentino, samostojno moč, popolno zmožino slovenske in nemške korespondence in knjigovodstva, išče novo podjetje. Pismene ponudbe z popisom znanja naj se pošlje pod 709 na oglasni zavod I. Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15. 1688 3-3

Podjetje za izdelavo malih lesenih zabojčkov, kakor za kolomaz itd., naj stari ponudbe za večjo stalno množino pod »Zabojčki« na oglasni zavod I. Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15. 1687 3-3

Dve slugi-tekača, stara 14 do 20 let sprejme Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru. 1714

Moški se sprejme na stanovanje, najraje železničar. Vpraša se v upravi. 1705

Kron 300.— onema, kateri mi preskrbi meblirano sobo s posebnim vzhodom v bližini parka od 1. novembra. Ponudbe pod 736 na anonen zavod I. Sušnik, Slovenska ulica 15. 1706

Meblirana soba se išče. Oglasiti se v lekarni »Pri sv. Aruhu«. 1707

Harmonij in pianino se prodaja Magdalenski trg 4. 1704

Kupim ali vzamem v najem gostilno z malim posevstvom. Ponudbe pod šifro »Gostilna« na upravo. 1711

Prodaja se nova hiša z vrtom, takojšnje stanovanje. Cena 50.000 dinarjev. Ursula André, Korosčeva ul. 17 Maribor. 1702

Prodaja se: Ceno sukno za plašč, ogrinjača za dame, modra obleka za dame, usnjat popotni kovček, lesen zaboj, lesen kovček, Viseča svetilka za petrolej. Raslagova ul. 15, prilika. 1708

Jetikal Dr. Pečnik. Jetikal! Današnje strogo znanstveno zdravljenje. Vsak jetikal, ki hoče doma ozdraviti, naj kupi knjigo. V vseh knjigarnah, 48 strani, 9 kron. 1046

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča 32

Za prevažanje različnega materiala se iščejo vozniki. »Hitrozd«, Maribor, Aleksandrova cesta 51. 1703 2-2

Hotel Halbwidl, Jurčičeva ulica št. 7

Danes v nedeljo

jutranji in večerni koncert

Vedno sveže Götzovo marčno pivo. Izborna vina. Specialiteta: Sočnati guljaš. 1710

Dobro zakurjeni prostori. Točna postrežba.

Strojepisko

popolnoma večjo slovenskega in nemškega jezika, ki je bila zaposlena v kakem večjem podjetju, išče za prijetno delo in z dobro plačo 1715

Jugoslovenski Lloyd d. d., Maribor

Ruška cesta 45 (Križev dvor)

Predstaviti osebno med 10.—12. ter 15.—17. uro.

Mesarske in klobasarske specialitete

slanino, la mast (specijalna marka), novost prvovrstne mesnate konzerve, prave kranjske klobase — priporočajo vedno sveže, takoj dobavljivo, po najnižjih dnevnih cenah. Zahtevajte cenike!

Tovarne konzerv in mesnih izdelkov d. z. o. z.

VRHNIKA 1652-2-1 JUGOSLAVIJA

Nahrbtniki

za planine v raznih velikostih iz jadravine oziroma gumiranega platna, gurte za rolo, trakovi za zaluzlje, mreže za konje, žoge za nogomet, gonilni jermeni itd. pri

iv. Kravos, Maribor Aleksandrova c. 13.

Citajte in razširjate povsod naš list

LABOR

Gostilna „Pri lipi“, Radvanje

V nedeljo, dne 30. oktobra 1921

velik ciganski koncert.

Izvrstna vina, rizling star, muškatelec nov. Znano dobra kuhinja. Topla in mrzla jedila. 1718

Za obilen obisk prosita

A. in H. Anderle.

Česalni salon za dame

M. Fettich-Frankheim

Maribor, Stolna ulica šte. 2

se priporoča cenjenim damam za izviševanje vseh vlačičarskih in v to stroko spadajočih del. Lastna zaloga parfumerij in lesnih urezic v vseh barvah in velikostih. — Manicura. — Poprava zaponk in vlasnic. 1709 10-1

Orehov, hruškov in češnjev les

v steblih kakor tudi žagan kapi tovarna »PENKALA« v Zagrebu. 1683 2-2

Dežni plašči

prvovrstni, pravkar došli. — Velika izbira dežnikov, moškega perila, klobukov, čevljev itd. najceneje pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame vsako vrsto straženja v mestu, na kolo dvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Poizvedila v pisarni: Pri- stanišča ulica 2.

Najlepša namizna jabolka

vsake vrste razpošilja od 25 kg naprej tvrdka

Oset & Cajnko Slovenjgradec. 1040

BETON-ZELEZOBETON
VOJNE ZGRADBE
ELEKTRARNE
Jnž. Laurencič & Co STAVBENO
PODJETJE
IZRABA VODNIH SIL
ŽAGE-MLINI-TEZOVILICE-VILE-INDUSTR. STAVBE-MOSTOVI
PROROCUNI-MACRTI IN OBISK INŽENIRJA BREZPLAČNO.

Ženski zdravnik in porodničar
med. univ. dr. France Toplak
 bivši večletni sekundarj dež. bolnice v Ljubljani, elève-operater vseučil. ginekološke in porodniške klinike profesorja Pithe v Pragi
ordinira od 11-12 in od 2-4
 (razven ob nedeljah in praznikih) 1701 2-1
v Mariboru, Glavni trg št. 18.

Medič, Rakovec & Zankl d. z o. z. Ljubljana
Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. ■■■ Skladišče: Novisad.
 Brzjav: Meraki Ljubljana. ■■■ Telefon 64. ■■■

Gospodsk. ul. Podružnica Maribor. Šolska ulica.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in ojnate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. 1337

„MERA KL“ - lak za pode. „MERA KL“ - linoleum lak za pode. „MERA KL“ - emajlni lak. „MERA KL“ - brunoline.
 Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Pozor!
 Priporočam vsem vele-njenim trgovcem in odjemalcem prvovrstno blago za Miklavževo medenjake vseh vrst, pečiva, božične sveče, bele in barvane, kakor tudi razne druge sveče po starih nizkih cenah. Zahtevajte cenike! 1612
FRAN CVILAK
 Slov. Bistrica.

Fotografski ateljeje v Mariboru
 je otvoril 1487
Anton Mancini
 v Frankopanski ul. 39.

Izvršuje moderne slike, kakor tudi vsa v to stroko spadajoča dela. Slike za legitimacije izgotovi v 24 urah.

Jos. Martinc
 Maribor 625
 Galanterijska veletrgovina

Pristopajte k Jugoslovenski Matici.

Leseno pohištvo
 Železno pohištvo
 Tapeta. pohištvo
 Pisarn. pohištvo
 Posteljna oprava
 Preproge
 Zavese 217
 Blago za pohištvo
 Posteljno perje
 izvanredne nizke cene v zalogi pohištva

Karol Preis
 Maribor
 Gospodsk. ulica št. 20
 Pirohanova hiša.
 Svoboden ogled!
 Ceniki brezplačno!

Jajca iz hladilnice
 prodaja vsak dan na Glavnem trgu eksportno društvo 1560
Matheis, Suppanz & Co.
Komad po K 280.

Singer silvalni stroji
Singer silvanke
Singer nadomestni deli
Singer strojno olje

Velika pošiljatev iz Amerike dospela. Dopolni se samo v naši podružnici!
Singer šiv. stroji Bourn & Co. Newyork
 podružnica Maribor, začasno Dravska ulica 10.
 Ugodni plačilni pogoji na obroke.

Važno! Važno!
za one, kateri imate svoje
rainke na pokopališču

Prva slovenska cvetličarna v Mariboru ima na razpolago vsakovrstno sveže, kakor tudi umetno cvetje, sveže in umetne nagrobne vence. Prevzema tudi naročila za vsa v to stroko spadajoča dela. Postrežba točna. Cene zmerne. Se priporoča Anton Gabrič, Šolska ul. 2. 3-1679

PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA ZA GUMBE IN KOVINSKE PREDMETE
 D. Z O. Z. SLOVENSKA BISTRICA

Proizvodi: gumbi iz rožvine in umetnega roga, (znamka „Galalith“), ustniki za smodko, svačilce, pipe in čibuke, gumbi iz biserovine (Perlmutter) za perilo. Držaji za palice in dežnike iz naravnega roga. Telefon št. 5. Bančni konto: Obrtna banka, Ljubljana. Poštni ček, račun št. 7126. 592

čevlje za gospode, dame in otroke, telovadne čevlje, domače čevlje, gumijeve podpetnike in prvovrstno kremo za čevlje

kupite najceneje pri
Antoni Traun, Maribor, Grajski trg 1.
 Velika zaloga moških, ženskih in otroških nogavic. 1466

Širite povsod naš list!

KNJIGOVEZNIKA
MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJSE UREJENA, SE
 PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
 OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
 VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADAJOČA DELA.
 IZVRSBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

Telefon št. 875. 113
 Spedicijska vseh vrst. Carinska agentura in carinske reklamacije. Vskladiščenje vsakovrstnega blaga. Mednarodni prevozi. Solitve s patentiranimi pohištenimi vozovi na vse strani. Spedicijsko dostavno podjetje južne železnice.

„BALKAN“

Brzjavni naslov: Spedbalkan.
Predprodaja vozovnic
 za vse proge južne in državne železnice. Skladišče spojeno s tihom južne železnice, Aleksandrova cesta št. 70.

delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani.
Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 35.
 Največje domače spedicijsko podjetje Podružnice: MARIBOR, ZAGREB, BEOGRAD, TRST, WIEN. Največje domače spedicijsko podjetje!

Vabilo na subskripcijo delnic.

Ponovno se je v trgovskih krogih izrazila želja, naj se ustanovi trgovska spedijska družba, katera bi se pečala z vskladiščenjem blaga, izvrševala carinsko manipulacijo in spedicijo na vse strani ter vzdrževala carinsko tranzitno skladišče (smetišče) in na ta način nudila vsem stanovskim tovarišem ugodnosti, katerih danes pri raznih zasebnih špediterjih in carinskih posrednikih ne uživajo, temveč le-ti blago strahovito podražujejo. Trgovci Slovenije, upoštevajoč to občekoristno željo, so sestavili pripravljalni odbor, kateri je imel nalogo, vse potrebno ukreniti ter pripraviti za ustanovitev

„ORIENT“

mednarodne, trgovsko-spedijske in skladiščne delniške družbe v Mariboru.

z delniško glavnico Din. 1.000.000.—, katere ustanovitev je bila odobrena od ministra za trgovino in industrijo z odlokom od 15. avgusta 1921 VI. šte. 3905, konc. listina z dne 3. oktobra, šte. 7008, oddelka ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani. Na podlagi tega dovoljenja se daje v podpis

eden milijon dinarjev

delniške glavnice, ki je razdeljena na 10.000 delnic v nominalni vrednosti po Din. 100.— za komad, glasečih se na prinosca.

Razni stroški pri izdaji delnic znašajo 15 dinarjev na vsako delnico.

Nominalni znesek po Din. 100.— in pa stroški po 15 Din. se morajo v celoti plačati takoj pri podpisu.

Podpisovanje se vrši od 15. oktobra 1921 do 6. novembra 1921.

Odbor si pridržuje pravico svobodne dodelitve delnic do 15. novembra 1921.

Subskribenti imajo pravico dvigniti z dnem 20. novembrom 1921 vplačano protivrednost za nedodeljene delnice.

Delnice se bodo izdale v komadih po 1, 5 in 25 delnic.

Začasno se bodo izdala potrdila o dodeljenih delnicah, ki se bodo pa pozneje zamenjale za delnice družbe „Orient“.

Maribor, dne 14. oktobra 1921.

Kot subskripcijska mesta fungirajo: Centralna banka v Zagrebu in njene podružnice; Zadruga gospodarska banka v Ljubljani, njene podružnice in afilijacije; Mariborska eskomptna banka in njene podružnice; Gradjanska bankav Beogradu in njene podružnice in vsi trgovski gremiji in trgovske zadruge; Ljubljanska kreditna banka in njene podružnice.

Vabimo Vas v svoj krog, da si ustanovimo mogočno stanovsko spedijsko družbo, katera nas bode rešila odvisnosti in izžemanja raznih izkoriščevalcev našega stanu.

Družba ustanovi podružnice v Ljubljani, Beogradu, Subotici, Rakeku, Splitu, Barošu, Solunu in Konstantinoplu.

Organizirajmo se, ker edinole v organizaciji je moč.

Podpisujte torej delnice naše „ORIENT“, mednarodne trgovsko-spedijske in skladiščne delniške družbe v Mariboru.

Bratje Tavčar, industrijalci v Mariboru. Franc Gulda, trgovec v Mariboru. Ivan Koradžija, trgovec v Mariboru. Peter Majdič, industrijalec v Celju. J. Medved, veletrgovec v Ljubljani. Hinko Pogačnik, industrijalec v Rušah. Ivan Kostevc, trgovec v Ljubljani. Vilko Weixl, trgovec v Mariboru. Albert Pečovnik, trgovec v Mariboru. Gustav Bernhard, trgovec v Mariboru. J. Samec, veletrgovina v Ljubljani. A. & E. Skaberne, veletrgovina v Ljubljani. Josip Rosenberg, industrijalec v Mariboru. Anton Tonejc in dr., import in eksport v Mariboru. Alojz Žniderič, trgovec v Mariboru. Eksportno društvo Matheis, Suppanz in drug v Mariboru. Jos. Serec, trgovec v Mariboru. „Drava“, lesna industrija d. d. v Mariboru. Matej Hedžet, veletrgovec v Ljubljani. Ivan Lininger, veletrgovec v Ljubljani. Franjo Čuček, industrijalec v Ptuj. Alois Senčar, trgovec v Ptuj. Miloš Gnus, glavni tobačni založnik v Mariboru. Franc Starčič, trgovec v Mariboru. M. Berdajs, trgovec v Mariboru. Karl Haber, trgovec v Mariboru. Prva Mariborska tovarna mila v Mariboru. Ing. Himmler Adolf, eksporter v Mariboru. Kobi Drago, industrijalec v Mariboru. Viljem Freund, tovarnar v Mariboru. Jakob Zadravec, industrijalec v Strnišču. Karl Pertinač, industrijalec v Celju. Davorin Tombah, trgovec v Ptuj. Anton Brenčič, trgovec v Ptuj. M. E. Sepec, trgovec v Mariboru. Anton Jurca, industrijalec v Ptuj. 1600

JUGOSLOVENSKI LLOYD D. D.

Maribor, Ruška cesta 45 (prej „Križev dvor“)

Izdelujemo v svoji tovarni z električnim pogonom obleke za gospode in dečke

razpečavamo svojo veliko zalogo ženskega in moškega blaga

priporočamo da si vsakdo brez obveze pogleda naše podjetje svetujemo da vsakdo krije svoje potrebe samo in naravnost pri nas

Samo za trgovce in prodajalce!